

**BARTIN ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ AMASRA ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ
BÜNYESİNDE ORMAN-HALK-ORMANCILIK ETKİLEŞİMLERİ**

Şükrü UZUN

**Bartın Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Orman Mühendisliği Anabilim Dalında
Yüksek Lisans Tezi
Olarak Hazırlanmıştır**

**BARTIN
Eylül 2010**

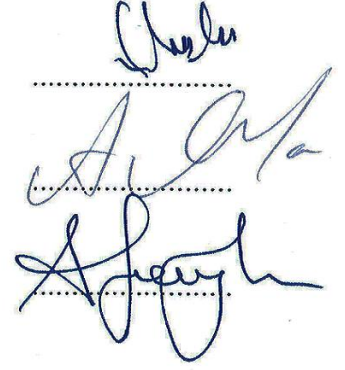
KABUL:

Şükrü UZUN tarafından hazırlanan “BARTIN ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ AMASRA ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ BÜNYESİNDE ORMAN-HALK-ORMANCILIK ETKİLEŞİMLERİ” başlıklı bu çalışma jürimiz tarafından değerlendirilerek, Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak oybirliğiyle kabul edilmiştir. 06/09/2010

Başkan: Prof. Dr. Nedim SARAÇOĞLU (BÜ)

Üye : Yrd. Doç. Dr. Ali DURKAYA (BÜ)

Üye : Yrd. Doç. Dr. Ahmet SIVACIOĞLU (KÜ)

ONAY:

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım. 04. /10. /2010

Doç. Dr. Ali Naci TANKUT

Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

“Bu tezdeki tüm bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak elde edildiğini ve sunulduğunu; ayrıca bu kuralların ve ilkelerin gerektirdiği şekilde, bu çalışmadan kaynaklanmayan bütün atıfları yaptığımı beyan ederim.”

Şükrü UZUN

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

BARTIN ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ AMASRA ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ BÜNYESİNDE ORMAN-HALK-ORMANCILIK ETKİLEŞİMLERİ

Şükrü UZUN

Bartın Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Orman Mühendisliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Nedim SARAÇOĞLU

Eylül 2010, 93 sayfa

İnsanoğlu yeryüzünde var olduğu günden beri yaşamını sürdürülebilirlik için içinde bulunduğu ormanlardan düzensiz ve plansız bir şekilde yararlanmıştır. İnsanların barınma, beslenme, ısınma şeklinde başlayan düzensiz yararlanmaları zamanla artarak devam etmiş, ormanların geleceği ve devamlılığı açısından birer tehdit haline gelmiştir. Ormanları tüm bu tehditlerden korumak, sürekli ve verimli bir şekilde devamlılığını sağlayarak gelecek nesillerin de yararına sunmak için ormancılık çalışmaları planlı ve düzenli bir yapıya kavuşturulmuştur. Ülke ormanlarının korunması ve geliştirilmesi, orman içinde ve kenarında yaşayan köylülerin kalkındırılması, toplumun ormanlardan beklediği mal ve hizmetlerin karşılanması amacıyla yapılan teknik, ekonomik, sosyal ve ekolojik boyutlu çalışmaların tümü Orman Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

ÖZET (devam ediyor)

Türkiye’de orman içinde ve orman bitişğinde binlerce köy ve bu köylerde yaşayan milyonlarca insan bulunmaktadır. Genellikle yüksek dağ mntıklarına yerleşmiş olan orman köylüleri, tarım arazilerinin engebeli ve yetersiz, hayvancılığın geri, geçim kaynaklarının sınırlı olması, devletin sunduğu yol, su, sağlık, eğitim gibi alt yapı ve sosyal boyutlu yardımlardan diğer kesimlere göre daha az yararlanması sebebiyle toplumun en fakir kesimini oluşturmaktadır. Kaynakların kıtlığı, sosyal ve ekonomik yetersizlikler orman köylülerini ormandan yasal olmayan yollardan yararlanmaya sürüklemiştir. Tarla açma, ağaç kesme, otlatma, nakletme, yangın, işgal ve yerleşme gibi birçok şekilde ormana ciddi anlamda baskısı olan orman köylüleri ile ormanları korumak, geliştirmek için çalışan orman işletme personeli pek çok kez karşı karşıya gelmiş ve anlaşmazlıklar yaşamıştır.

Bu çalışma, orman köylülerinin ormanlar ve orman işletme personeli ile ilişkilerini incelemek, ormancılık çalışmalarına bakış açılarını görmek, orman işletme ile çatışma ve orman suçları gibi çeşitli konularda bir fikir elde etmek için Amasra Orman İşletme Şefliği bünyesindeki orman köylerinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen veriler amaca uygun istatistik testlerde değerlendirilmiştir. Yapılan testler sonucunda; nüfus, öğrenim durumu, sosyo-ekonomik yapı, odun olarak tercih edilen ağaç türü, köylü için ormanın yeri ve önemi, göç ve göçün sebepleri, işletme ile ilişkiler gibi sosyal ve ekonomik boyutlu faktörlerin tamamının bölgedeki orman köylülerinin işledikleri suçlar ve suç bilinçleri üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: orman köylüsü, ormancılık, orman suçları, suç bilinci

Bilim Kodu: 502.03.01

ABSTRACT

M.Sc. Thesis

FOREST-VILLAGER-FORESTRY INTERACTIONS IN AMASRA PLANNING UNIT OF BARTIN FOREST ENTERPRIZE

Şükrü UZUN

**Bartın University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Forest Engineering**

Thesis Advisor: Prof. Dr. Nedim SARAÇOĞLU

September 2010, 93 pages

Since human beings exist on earth, people have used nearby forests irregularly and unplanned to remain in existence. In time, People's housing, nutrition, and heating benefits have increasingly been continued and have become a threat. To protect forests from all these threats, to maintain their sustainability and productivity for posterity, forestry activities were planned and become a regular structure. All technical, economical, social and ecological studies like protection and development of forests, development of villagers live in and near forests, producing goods and services for community are made by Forestry General Directorate.

In Turkey, thousands of villages in the forest and adjacent forest are exist and there are millions of people living in these villages. Usually forest villagers live at high mountain zone and they are poorest people of Turkey because of inadequacy of agricultural land, primitivity of livestock, scarcity of family living, deficiency in infrastructure, defectiveness of social

ABSTRACT (continued)

relief. Resource shortage and social and economical deficiencies force rural people for illegal uses. This case is the main reason of conflicts between villagers and forest services.

This study has been done at forest villages in Amasra forestry unit to investigate relationships between forest villagers and forests and forest service personel, to realize their opinions on forestry studies and to get ideas on different topics.

As a result, the data obtained were analyzed statistically with appropriate tests. As results of tests it is determined that all of the social and economical factors like population, education level, socio-economic structure, preferred tree species as fire wood, importance of forests for villagers, migration and immigration reasons, relations with the forest service, are important on crimes and crime awareneses.

Key Words: forest villagers, forestry, forest crimes, crime awareness

Science Code: 502.03.01

TEŞEKKÜR

Araştırma konusunun seçiminde, planlanmasında ve düzenlenmesinde değerli yardım ve katkılarını esirgemeyen Sayın Hocam Prof. Dr. Nedim SARAÇOĞLU'na teşekkür ederim.

Araştırmamın çeşitli aşamalarında her zaman yakın ilgi ve desteğini gördüğüm, Sayın Hocam Yrd. Doç. Dr. Ali DURKAYA'ya şükranlarımı sunarım.

Çok boyutlu istatistiksel analizler konusunda değerli yardımları ve önerileri ile araştırmama katkı sağlayan Arş. Gör. Sinan KAPTAN'a, anketlerin yapılması ve arazi çalışmalarının tamamlanmasında yardımlarını esirgemeyen değerli arkadaşlarım Tuncay KARABÜRK ve Derya DURUM'a teşekkürü bir borç bilirim.

Arazi çalışmalarım boyunca her türlü yardımını esirgemeyen Amasra Orman İşletme Şefi Bahri YÜCEL'e ve Amasra Orman İşletme Şefliği personeline, Gökhan ÖZÇELİK ve AGM Mühendisi Mehmet ÖZDEMİR'e teşekkür ederim.

Hayatımın her döneminde olduğu gibi bu çalışmam sırasında da maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen babam Mustafa UZUN'a, annem Ayşe UZUN'a şükranlarımı sunarım.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
KABUL	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar DİZİNİ	xiii
KISALTMALAR DİZİNİ	xvi
BÖLÜM 1 GİRİŞ.....	1
1.1 ORMAN KÖYLÜSÜ	1
1.1.1 Türkiye’de Orman Köylüsü	2
1.1.2 Orman Köylülerinin Kalkındırılması Çalışmaları	3
1.1.3 Ormancılık Çalışmaları ve Orman Köylüsünün Durumu	4
1.1.4 Orman Köylülerinin Sahip Oldukları Yasal Haklar	5
1.2 ÇALIŞMA BÖLGESİNİN TANITIMI	5
1.2.1 Coğrafik Yapı	5
1.2.2 Bitki Örtüsü.....	6
1.2.3 Sosyal ve Ekonomik Yapı.....	7
1.2.3.1 Nüfus	7
1.2.3.2 Tarım	8
1.2.3.3 Hayvancılık	9
1.2.3.4 Madencilik.....	10
1.2.3.5 Kooperatifçilik.....	11
1.2.3.6 Eğitim	11
1.2.3.7 Ulaşım	13
1.3 ARAŞTIRMA BÖLGESİNDEKİ KÖYLER VE GENEL BİLGİLER	13

İÇİNDEKİLER (devam ediyor)

	<u>Sayfa</u>
1.3.1 Acarlar Köyü.....	14
1.3.2 Ahatlar Köyü.....	14
1.3.3 Akkonak Köyü.....	14
1.3.4 Aliobası Köyü.....	15
1.3.5 Bostanlar Köyü.....	15
1.3.6 Cumayanı Köyü.....	15
1.3.7 Çakrazboz Köyü.....	15
1.3.8 Çakrazova Köyü.....	15
1.3.9 Çakrazşeyhler Köyü.....	16
1.3.10 Çanakçılar Köyü.....	16
1.3.11 Esenler Köyü.....	16
1.3.12 Göçkün Köyü.....	16
1.3.13 Göçkün Demirci Köyü.....	16
1.3.14 Gömü Köyü.....	17
1.3.15 Hatipler Köyü.....	17
1.3.16 İncigez Köyü.....	17
1.3.17 İnpiri Köyü.....	17
1.3.18 Kalaycı Köyü.....	18
1.3.19 Karakaçak Köyü.....	18
1.3.20 Kazpınarı Köyü.....	18
1.3.21 Kocaköy Köyü.....	18
1.3.22 Makaracı Köyü.....	18
1.3.23 Saraydüzü Köyü.....	19
1.3.24 Şenyurt Köyü.....	19
1.3.25 Şükürler Köyü.....	19
1.3.26 Tarlaağzı Köyü.....	19
1.3.27 Topallar Köyü.....	19
1.3.28 Topderesi Köyü.....	19

İÇİNDEKİLER (devam ediyor)

	<u>Sayfa</u>
1.3.29 Yahyayazıcılar Köyü	20
1.3.30 Yukarısal Köyü	20
1.4 ORMAN KÖYLÜSÜ-ORMAN İDARESİ ARASI ÇATIŞMALAR	20
BÖLÜM 2 MATERYAL VE YÖNTEM.....	23
2.1 MATERYAL	23
2.2 METOT	24
2.2.1 Anket Çalışması	24
2.2.2 İstatistik Analiz	24
2.2.2.1 Kolmogorov-Smirnov (K-S) Testi	25
2.2.2.2 Kruskal Wallis H Testi	25
2.2. 2.3 Mann Whitney U Testi	25
2.2.2.4 Korelasyon Analizi	26
2.2.2.5 Faktör Analizi	26
BÖLÜM 3 BULGULAR VE TARTIŞMA.....	27
3.1 AMASRA ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ BÜNYESİNDEKİ ORMAN KÖYLERİNE AİT İSTATİSTİKSEL VERİLER	28
3.1.1 Köylerdeki Dolu Hanelerin Sayı ve Oranları.....	28
3.1.2 Köylünün Eğitim Durumu	29
3.1.3 Köylünün Ana Gelir Kaynağı	29
3.1.4 Köylünün Yan Gelirleri	30
3.1.5 Köylünün Aylık Masrafı (TL)	30
3.1.6 Köylerdeki Konut Türleri	31
3.1.7 Köylünün Sahip Olduğu Tapulu Arazi Miktarı (Dönüm)	31
3.1.8 Köylünün Sahip Olduğu Tapusuz Arazi Miktarı (Dönüm)	32
3.1.9 Köylünün Sahip Olduğu Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Miktarı (Adet).....	32

İÇİNDEKİLER (devam ediyor)

Sayfa

3.1.10 Köy Meralarının Hayvancılık İçin Yeterlilik Durumu	33
3.1.11 Köylünün Isınma ve Pişirmede Kullandığı Kaynak ve Materyaller	33
3.1.12 Köylünün Yıllık İhtiyaç Duyduğu Odun Miktarı (Ster)	34
3.1.13 Köylünün Sosyal Güvence Durumu	34
3.1.14 Köylünün Odun İhtiyacını Karşılama İçin Tercih Ettiği Ağaç Türleri.....	35
3.1.15 Köylünün Orman Suçlarına Karşı Bilinci.....	35
3.1.16 Köylünün Kendisine Tanınan Yasal Haklara Karşı Bilinci.....	36
3.1.17 Köylünün Orman Cezalarına Bakış Açısı.....	37
3.1.18 Köylüye Göre Orman Koruma İşleri	37
3.1.19 Köylü İçin Ormanın Anlamı	37
3.2 HANELERE YÖNELİK ANKET İLE ELDE EDİLEN VERİLERİN ANALİZİ VE YORUMU.....	38
3.2.1 Öğrenim Durumuna Göre Suç Bilinci	38
3.2.2 Ana Gelir Kaynağına Göre Suç Bilinci	40
3.2.3 Yan Gelir Kaynağına Göre Suç Bilinci	42
3.2.4 Konut Türüne Göre Suç Bilinci	45
3.2.5 Sosyal Güvence Durumuna Göre Suç Bilinci.....	46
3.2.6 Odun Türüne Göre Suç Bilinci	46
3.2.7 Hakların Bilincine Göre Suç Bilinci	47
3.2.8 Cezalara Göre Suç Bilinci.....	49
3.2.9 Orman Korumaya Göre Suç Bilinci.....	51
3.2.10 Orman İfadeye Göre Suç Bilinci	52
3.3 KÖY BİLGİ FORMU İLE ELDE EDİLEN VERİLERİN ANALİZİ VE YORUMU	58
BÖLÜM 4 SONUÇ VE ÖNERİLER.....	69
4.1 SOSYO-EKONOMİK SONUÇLAR VE DEĞERLENDİRMELER.....	69
4.2 FAKTÖRLERE GÖRE SUÇ BİLİNCİ VE SUÇLAR.....	73

İÇİNDEKİLER (devam ediyor)

	<u>Sayfa</u>
4.2.1 Öğrenim Durumuna Göre Suç Bilinci	73
4.2.2 Ana Gelir Kaynağına Göre Suç Bilinci	73
4.2.3 Yan Gelir Kaynağına Göre Suç Bilinci	74
4.2.4 Konut Türüne Göre Suç Bilinci	74
4.2.5 Sosyal Güvence Durumuna Göre Suç Bilinci.....	74
4.2.6 Odun Türüne Göre Suç Bilinci	74
4.2.7 Hakların Bilincine Göre Suç Bilinci	75
4.2.8 Cezalara Göre Suç Bilinci.....	75
4.2.9 Orman Korumaya Göre Suç Bilinci.....	75
4.2.10 Orman İfadeye Göre Suç Bilinci	75
KAYNAKLAR.....	79
BİBLİYOGRAFYA	82
EK AÇIKLAMALAR A. HANELERE YÖNELİK ANKET FORMU	83
EK AÇIKLAMALAR B. KÖY BİLGİ FORMU	85
EK AÇIKLAMALAR C. ANALİZLERDE KULLANILAN DEĞİŞKENLER.....	89
ÖZGEÇMİŞ	93

TABLolar DİZİNİ

<u>No</u>	<u>Sayfa</u>
1.1 Amasra'da ölçülen en yüksek iklimsel değerler.	6
1.2 1970–2007 yılları arası ortalama yağış ve sıcaklık tablosu.....	6
1.3 Nüfusun yerleşim yeri ve cinsiyete göre dağılımı.....	8
1.4 Köylerin yıllara göre nüfus değerleri.	13
3.1 Köylerdeki dolu hane adet ve oranları.	28
3.2 Hane reislerinin öğrenim durumları.	29
3.3 Hanelerin ana gelirleri.....	29
3.4 Hanelerin yan gelirleri.....	30
3.5 Hanelerin aylık masrafları (TL).	30
3.6 Konut türü.	31
3.7 Hanelerin sahip olduğu tapulu arazi miktarları (dönüm).	31
3.8 Hanelerin sahip olduğu tapusuz arazi miktarları (dönüm).	32
3.9 Hanelerin sahip olduğu büyükbaş hayvan sayıları (adet).....	32
3.10 Hanelerin sahip olduğu küçükbaş hayvan sayıları (adet).....	33
3.11 Mevcut köy meralarının yeterliliği.....	33
3.12 Hanelerin ısınma ve pişirmede kullandıkları materyal.	33
3.13. Hanelerin yıllık ihtiyaç duydukları odun miktarları (ster).	34
3.14 Hanelerin sosyal güvence durumları.	34
3.15 Hanelerin ısınma ve pişirmede birincil olarak tercih ettikleri odun türleri.	35
3.16 Hanelerin orman suçları hakkındaki bilgi düzeyleri.	35
3.17 Hanelerin yasalarca kendilerine tanınan haklara olan bilgi düzeyleri.....	36
3.18 Hanelerin orman cezalarına bakış açıları.	36
3.19 Hanelere göre orman koruma işini yerine getiren kişiler.	37
3.20 Haneler açısından ormanın kendileri için anlamı.....	37
3.21 Suç bilincinin öğrenim durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.....	38

TABLÖLAR DİZİNİ (devam ediyor)

<u>No</u>	<u>Sayfa</u>
3.22 Orman köylülerinin öğrenim durumları ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.....	39
3.23 Suç bilincinin ana gelir kaynağına göre farklılaşmış farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.....	40
3.24 Orman köylülerinin ana gelirleri ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	41
3.25 Suç bilincinin yan gelir kaynağına göre farklılaşmış farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.....	42
3.26 Orman köylülerinin yan gelir ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	43
3.27 Suç bilincinin konut türüne göre farklılaşmış farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.....	45
3.28 Orman köylülerinin konut türleri ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	45
3.29 Suç bilincinin sosyal güvenceye göre farklılaşmış farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.....	45
3.30 Suç bilincinin odun türüne göre farklılaşmış farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.....	46
3.31 Odun türü ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	46
3.32 Suç bilincinin haklarının bilincine göre farklılaşmış farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.....	47
3.33 Orman köylülerinin hak bilinçleri ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	48
3.34 Suç bilincinin cezalara göre farklılaşmış farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.....	49
3.35 Orman köylülerinin cezalara bakış açısı ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	49
3.36 Suç bilincinin orman korumaya göre farklılaşmış farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.....	51

TABLÖLAR DİZİNİ (devam ediyor)

<u>No</u>	<u>Sayfa</u>
3.37 Orman koruma ile suç bilinçleri arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	51
3.38 Suç bilincinin orman ifadeye göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu	52
3.39 Orman ifade ile suç bilinçleri arasındaki anlamlığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.	52
3.40 Analizlerde kullanılan değerlere ait istatistikî değerler.....	53
3.41 Değişkenler arasındaki korelasyon katsayıları (Sparman's rho).	54
3.42 Faktör analizi sonuçlarına göre toplam varyansın açıklanması.	56
3.43 Dönüştürülmüş faktör matrisi.....	57
3.44 Analizlerde kullanılan değerlere ait istatistikî değerler.....	59
3.45 Değişkenler arasındaki korelasyon katsayıları. (Spearman's rho).	61
3.46 Faktör analizi sonuçlarına göre toplam varyansın açıklanması.	65
3.47 Dönüştürülmüş faktör matrisi.....	66

KISALTMALAR DİZİNİ

ADNSK	: TC Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
ASO	: Akşam Sanat Okulu
ATİ	: Amasra Taşkömürü İşletmeleri
OGM	: Orman Genel Müdürlüğü
ORKÖY	: Orman Köy İlişkileri Genel Müdürlüğü
SPSS	: Statistical Package for Social Science (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paketi)
TTK	: Türkiye Taşkömürü Kurumu
WWF	: World Wildlife Fund (Dünya Doğal Hayatı Koruma Vakfı)

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1 ORMAN KÖYLÜSÜ

2005 yılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Orman Köylüleri Kalkınma Hizmetlerine İlişkin Esas ve Usuller” metninde orman köyü; orman içi ve ormana bitişik köy, orman köylüsü ise; orman köyü nüfusuna kayıtlı olup, sürekli olarak bu köylerde oturan halk, olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanımlar, 6831 sayılı orman yasasının 31. ve 32. maddelerinde farklı şekillerde yapılmaktadır. Adı geçen maddeler, köy mülki sınırları içerisinde bulunan devlet ormanlarının verimli ya da verimsiz olmasına göre orman köylülerini bir sınıflandırmaya tabi tutmaktadır.

Türkiye nüfusunun %10’unu, kırsal nüfusun ise %57’sini oluşturan orman köylüleri, sosyo-ekonomik bakımdan toplumun en geri kalmış kesimini oluşturmaktadır. Orman köylülerinin tarımsal ürünlerden elde ettikleri gelirler ile devlet yardımlarından (eğitim, sağlık, ulaşım vb.) yararlanma düzeyleri ova köylerinden daha düşük seviyededir. Orman köylüsünün sosyal, kültürel ve ekonomik açılardan yaşam şartlarının yetersiz olması, onların ormana zarar veren en önemli etkenlerden biri olarak görülmelerine neden olmuştur. Orman köylülerinin orman kaynakları üzerinde önemli baskılar oluşturduğu bir gerçektir (Solmaz 2007).

Toplum içinde en değerli doğal kaynaklardan biri olan ve insanların doğa ile olan ilişkilerinde çok belirgin ve ayrıcalıklı konumda olan ormanlar, doğal kaynakların tahrip edilme sürecinden en fazla nasibini almış ekosistemlerin basında gelmektedir. Bununla birlikte stratejik bir hammadde oluşu ve korunması gereği, ormanları yönetenlerle halk arasında çok iyi bir diyalogun kurulmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle ormanların yönetilmesinde “topluma rağmen” uygulamaların artık yerini “toplumla birlikte” anlayışına bırakma gereği gün geçtikçe daha fazla kabul görmektedir. Bu dönüşümün sağlanmasında iyi planlanmış bir

halkla ilişkiler çalışması son derece önemli bir yer tutmaktadır. Bu anlamda ormancılık camiasının tüm çalışanları da bu etkinliğin birer parçası olmak durumundadır (Kurdoğlu ve Kurdoğlu 2002; Tatar'dan 2007).

Nitekim orman ürünlerine olan talebin sürekli olarak karşılanamaması ve ormanların içinde ve bitişinde yasayan köylülerin ormanlara yönelik olumsuz baskılarını en aza indirmek için gerekli önlemlerin etkin hale getirilememiştir. Bu nedenle ormancılık sektörü, odun hammaddesi arz ve talebi arasındaki dengeyi kuramamış ve orman köylülerinin fakirlik alt sınırındaki hayat standartlarını yükseltememiştir.

1.1.1 Türkiye' de Orman Köylüsü

Türkiye'de 7.344 orman içi ve 13.377 orman kenarı olmak üzere toplam 20.721 orman köyü bulunmaktadır. Türkiye'de kırsal alanda kişi başına 64 dekar tarım arazisi düşerken bu oran orman köylerinde 25 dekadır (ORKÖY 2006; Günşen'den 2006).

2005 yılı Resmi Gazete' de yer alan "orman köyü/köylüsü" tanımına göre orman köyü/köylüsü için belirleyici olan özellik, yerseldir ve özel olarak da "orman" sayılan arazi ile uzaklık ilişkisidir. Bu tanımlarda kültürel, toplumsal ve ekonomik bir ölçüt yoktur. Doğal olarak, hukuksal nitelik taşıyan tanım herhangi bir nedenle değiştirildiğinde, "orman köyü/köylüsü" sayıları da buna bağlı olarak değişmektedir. Öte yandan, "orman köyü/köylüsü" tanımı, "orman" sayılan alanlara ilişkin konumu gibi son derece yalın ve kolay ölçülebilir bir değişkeni temel almış olmakla birlikte, bu tanıma uygun yerlerin belirlenmesi sırasında da nesnel ölçütlerden yararlanılamamakta ve aynı yıl için bile farklı sayılar verilebilmektedir (Çağlar 2001; Kaptan'dan 2008).

Orman köyleri genellikle yüksek rakımlarda ve eğimli araziler üzerinde kurulmuştur. Buralarda yaşayan köylülerden hiç arazisi olmayanların oranı %10'dur. Tarıma uygun arazi miktarının azlığı, orman köylerinde yaşayan köylülerin zor ekonomik koşullar altında geçimlerini sürdürmelerine neden olmaktadır. Orman köylerinde tarım yapılabilecek arazi ortalaması hane başına 25 dekadır. Türkiye'nin genel ortalaması 61 dekar olup, AB ülkelerinde bu miktar 118,5 dekarı bulmaktadır (ORKÖY 2008; Kaptan'dan 2008).

Türkiye’de orman köyleri incelendiği zaman; büyük bir kısmının kentlerden uzak, dağlık ve ormanlık alanlarda kurulmuş olduğu; sağlık, eğitim, iletişim ve ulaşım gibi hizmetlerden yeterince yararlanamadıkları görülmektedir.

1.1.2 Orman Köylülerinin Kalkındırılması Çalışmaları

6831 sayılı Orman Kanunu’na göre orman köylerinin kalkındırılmasına yönelik uygulamalar üç başlık altında toplanabilir;

- a) Doğrudan kaynak aktarımı,
- b) Dolaylı kaynak aktarımı,
- c) Ormancılık çalışmalarında işlendirme.

Orman köylülerine doğrudan kaynak aktarımı, bir fona dayalı olarak ve örgütlü bir biçimde 1970’li yılların başında Orman Bakanlığına bağlı Orman Köy İlişkileri Genel Müdürlüğü’nün (ORKÖY) kurulmasıyla başlamıştır. Bu amaçla Orman Köylülerini Kalkındırma Fonu’ndan köylülere ve köy kalkındırma kooperatiflerine kredi verilmektedir. Bütün kredi uygulamalarında ana hedef ormanların korunması, geliştirilmesi ve genişletilmesi hedeflerine ulaşılmasını sağlamak için, ormanların içindeki ve bitişiğindeki köylerde yaşayan halkın kalkınmalarına katkıda bulunmaktadır. Bu amaç doğrultusunda orman köylüsüne odun tüketiminin azaltılması için sosyal nitelikli, gelirlerinin artırılması için ise ekonomik nitelikli ferdi krediler kullanılmaktadır. Sosyal nitelikli projelerden dam örtülüğü malzemeleri, ısıtma-pişirme aracı ve odun yerine kullanılacak yakıt maddeleri, köy bütünlüğü esas dikkate alınarak verilmektedir. Ekonomik nitelikli projeler ise aile işletmeciliği şeklinde yürütülmektedir.

Kredi tahsislerinde köylülerden deprem, yangın, sel, toprak kayması gibi afetler nedeniyle zarar görenler ile ormancılık çalışmalarının en yoğun olduğu köy ve köylülere öncelik tanınmaktadır. Belirli ekonomik amaçları güç birliği yaparak gerçekleştirmek üzere, kişilerin gönüllü olarak oluşturdukları ve yönetiminde demokratik ilkeler çerçevesinde söz sahibi oldukları kooperatifler, orman köylerinde yaygın bir uygulama alanı bulmuştur. Ferdi kredilerle oluşturulmuş potansiyelin pazarlanması ve değerlendirilebilmesi için orman köylerinde kurulmuş köy kalkınma kooperatifi ve birliklerine, uyguladıkları projeler için kredi kullanılmaktadır.

Orman köylerine dolaylı kaynak aktarımı, köylülerin yapacak ve yakacak odun ihtiyaçlarının Orman Genel Müdürlüğü (OGM) tarafından indirimli fiyatla karşılanması şeklinde uygulanmaktadır. 6831 sayılı orman kanununun 31. ve 32. maddelerine göre orman köyleri, kendileri kullanmak ve tüketmek koşuluyla ihtiyaç duydukları yapacak (tomruk) ve yakacak odunu piyasa fiyatının çok altında bir fiyatla satın alabilmektedir. Ayrıca ilgili yasanın 34. maddesine göre orman köy kalkınma kooperatifleri, ürettikleri tomruk ve sanayi odununun %25'i kadarını istediği fiyatla satmak amacıyla orman işletmelerinden satın alabilmektedir.

1.1.3 Ormancılık Çalışmaları ve Orman Köylüsünün Durumu

Sürdürülebilir orman yönetimi prensipleri çerçevesinde ormanlarımızın işletilmesi ve korunması ile birlikte, orman içi ve bitişiğinde bulunan orman köylüsünün ormancılık faaliyetlerinde işlendirilerek ekonomik katkı sağlanması temel hedefler arasında yer almaktadır (URL-1, 2005; Solmaz'dan 2007). Bu amaçla 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 40. maddesi ile devlet ormanlarında ağaçlandırma, bakım, imar, yol yapımı, kesme, toplama, taşıma, imal gibi orman işlerinin öncelikle o yöredeki köy kooperatifleri aracılığı ile orman köylülerine yaptırılması öngörülmüştür. Ayrıca Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü'nde tesis ve bakım işlerinde de orman köylülerine istihdam olanağı sağlanmaktadır (Solmaz 2007).

Ormanlarımızın devamlılığı ve ekonomimizin ihtiyacı için gerekli olan endüstriyel ve yakacak odun üretimi ile ormanlarımızın bakımı ve korunması gibi faaliyetler orman köylülerine yaptırılarak önemli bir istihdam sağlanmaktadır.

Ayrıca Orman Kanunu'nun sağladığı kanuni haklar çerçevesinde kendi ihtiyaçları ve pazar satışı için orman köylüleri ve kooperatiflerine indirimli fiyatlarla orman emvali verilmektedir.

Orman işletmeciliğinin gereği olarak yapılan üretim faaliyetleri ağırlıklı orman köylerinde kurulu 2.196 adet kooperatif ve bir kısmı da kooperatif üyesi olmayan 300.000 orman köylüsüne yaptırılmaktadır. 01.01.2003'te uygulamaya giren Kamu İhale Kanunu'na göre Orman Kanunu'nun 40. Maddesi'ndeki hak sahipliliği esas alınarak doğrudan temin yöntemi ile yaptırılan üretim ve köylüler istisna kapsamına alındığından 15 Ağustos 2003'ten itibaren önceki yıllarda olduğu gibi Birim Fiyat (Vahidi Fiyat) usulüne dönülmüştür.

1.1.4 Orman Köylülerinin Sahip Oldukları Yasal Haklar

6831 Sayılı Orman Kanunu'nun 31. , 32. , 33. ve 34. maddeleri gereği orman köylüleri ve kooperatiflerine indirimli fiyatlarla orman emvali verilmektedir. Bunun yanı sıra;

- a) 31 ve 32'nci maddeler gereği orman köylülerinin yapacak (tomruk) ve yakacak odun ihtiyaçları karşılanmaktadır.
- b) 33. madde ve 7269/1051 Sayılı Kanun gereği, felakete uğrayanlara afetzede ihtiyacı olarak orman emvali verilmektedir.
- c) 34. madde hakları olarak üretimde çalışan orman köylü ve kooperatiflerine %25 emval bedel farkı, baltalıklarda köylü pazar satışı, yakacak odun hakkı ve %10 istihkak fazlalığı bedeli ödenmektedir.
- d) Ayrıca odun dışı ürünler olarak bilenen Defne, Reçine, Sığıla, Çiçek Soğanları, Ihlamur, Kestane, Fıstıkçamı gibi ikincil orman ürünlerinden, Orman Kanunu'nun 40'inci maddesi gereği hak sahibi olarak orman köylüleri faydalandırılmaktadır.
- e) Ormanlarımızın devlet-millet işbirliğinde en iyi şekilde muhafaza ve işletilmesi için orman içi ve civarında bulunun köyler ile işbirliği esas alınarak orman köylüleri, ormancılık çalışmalarında aktif görev almışlar ve bunlara 2002 yılında 300 trilyon TL, 2003 yılında ise 500 trilyon TL katkı sağlanmıştır.

1.2 ÇALIŞMA BÖLGESİNİN TANITIMI

1.2.1 Coğrafik Yapı

Amasra, Karadeniz Bölgesi, Batı Karadeniz bölümünde bulunan Bartın iline bağlı bir ilçedir. Coğrafi koordinatları 41⁰ 45' 25" kuzey enlemi ve 32⁰ 1' 49" doğu boylamıdır. Kuzeyinde Karadeniz, güney ve batısında Bartın, doğusunda Kurucaşile ilçesi bulunmaktadır.

Amasra'nın eteklerinde kurulduğu Küre Dağları denize paralel uzanmaktadır ve 250 km uzunluğundadır. Bu dağlar 3. jeolojik zamanda oluşan Alp-Himalaya sisteminin bir parçasıdır.

Kıvrım dağlar olup karstik bir yapıya sahiptir. Karstik yapı kalınlığı kimi yerlerde 1000m, kimi yerlerde 200 m kadardır. Karstik alanlar zaman içerisinde aşınımına uğrayarak mağara gibi oluşumlar meydana gelmiştir.

İnebolu-Karadeniz Ereğlisi arasında, karstik yapının alt katmanlarında 1. jeolojik zamanda oluşmuş taşkömürü yatakları bulunmaktadır. Amasra Türkiye'nin tek taş kömürü havzası olan bu havza üzerinde bulunmaktadır.

Amasra ve çevresinde dağlar denize paralel uzandıkları için kumsal vb. oluşumları azdır ve falezlere (Yalıyar) rastlanmaktadır. Deniz karadan itibaren kısa mesafeden derinleşir.

1.2.2 Bitki Örtüsü

Amasra'da Karadeniz kıyılarına özgü her mevsim yağışlı orta kuşak iklimi görülür. Yıllık sıcaklık farkları azdır. Yazları serin, kışları ılık geçer. En yağışlı mevsim sonbahardır. En soğuk ay Şubat, en sıcak ay Ağustos'tur. Bir yılın 250 günü tamamen açık veya parçalı bulutlu, 115 günü çok bulutlu ve yağışlı geçmektedir. Yıllık ortalama yağış miktarı 1012,7 mm, yıllık ortalama sıcaklık 13,5 C° ve ortalama bağıl nem oranı %72,3'tür. Hakim rüzgar Poyraz olup, Yıldız, Karayel ve Lodos rüzgarlarına da açıktır. Deniz suyu sıcaklığı yaz aylarında ortalama 20,8 derecedir.

Tablo 1.1 Amasra'da ölçülen en yüksek iklimsel değerler.

Faktörler	Değerler	Ölçüm Yılları
En yüksek sıcaklık	38,4 C°	09.07.2000
En düşük sıcaklık	- 8.4 C°	23.02.1985
En yüksek kar kalınlığı	51 cm	21.02.1985
En kuvvetli rüzgar	42,0 m/sn	04.11.1992

Tablo 1.2 1970–2007 yılları arası ortalama yağış ve sıcaklık tablosu.

Faktörler	Kış	İlkbahar	Yaz	Sonbahar
Sıcaklık (°C)	6,7	11,1	21	15,2
Yağış (mm)	98,3	55,5	69,5	114,6

Amasra'nın da içinde bulunduğu Karadeniz Bölgesi, Batı Karadeniz Bölümü'ndeki Küre Dağları canlılar için uygun doğal yaşam alanlarının (ormanlar, sarp kayalıklar, akarsular, çayırlar vb.) çeşitliliği, bitki ve hayvan türlerinin zenginliği nedeniyle 07.07.2000 yılında Milli Park olarak kabul edilmiştir. WWF (Dünya Doğal Hayatı Koruma Vakfı) tarafından milli park ilan edilen alan Avrupa'da elde kalan doğal ormanların en güzel ve yabanıl örneklerinden birini temsil etmektedir.

Milli Park çekirdek ve tampon bölge olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır ve Amasra ilçesi tampon bölge sınırındadır. Doğal olarak Amasra'nın bitki örtüsü milli parkla benzerlik göstermektedir. Bu bölgede bitki örtüsünü; Batı Karadeniz ılıman kuşak kayın ve göknar ormanları, karstik alan karışık ormanları ve yalancı makiler oluşturur. Yaprğını döken ormanların ağaçları kayın, gürgen, kestane, akçaağaç ve dişbudak; iğne yapraklı ormanların ise karaçam ve sarıçam ağırlıklıdır. Defne gibi her dem yeşil kalan yalancı makiler ise daha çok kıyı kesimlerde ve yerleşme bölgelerinin çevresinde görülmektedir.

Ayrıca genel bitki örtüsü içerisinde endemik türlere de rastlanmaktadır. Bu türün en güzel örneklerinden bir tanesi kum zambağıdır (*Panocratium maritimum*). Kum zambağı ülkemizde Batı Karadeniz sahillerinde görünebilen bir zambak çeşididir. Akzambak da denir. Bu tür dünya da ender rastlanan zambak çeşitlerindedir. Göçkün Demirci bu nadide çiçek türüne ev sahipliği yapmaktadır.

1.2.3 Sosyal ve Ekonomik Yapı

Amasra orman köylerinin sosyal ve ekonomik yapısını oluşturan nüfus, tarım, hayvancılık, madencilik, kooperatifçilik, eğitim ve ulaşım faktörleri aşağıda başlıklar halinde tanıtılmaktadır.

1.2.3.1 Nüfus

2007 yılı nüfus sayımı esas alınarak TC Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) veri tabanına göre Amasra'nın şehir nüfusu 6.582, köylerin nüfusu 8.617, toplam nüfusu 15.199'dur (Tablo 1.3).

Tablo 1.3 Nüfusun yerleşim yeri ve cinsiyete göre dağılımı.

Yerleşim Yeri	Erkek	Kadın	Toplam
Merkez	3.292	3.290	6.582
Köy	4.125	4.492	8.617

Amasra'da nüfusun %40'ı çiftçilik ve hayvancılıkla, %40'ı başta balıkçılık olmak üzere esnaf ve serbest meslekle uğraşmakta, %5'i ise devlet memurudur. Nüfus yoğunluğu yaz ve kış aylarında turizm hareketlerine bağlı olarak değişkenlik göstermekle beraber kilometrekareye 132 kişi düşmektedir. Merkez ve kıyı köyler iç kesimdeki köylere göre daha yoğundur.

1.2.3.2 Tarım

12.000 hektar olan ilçe yüzölçümünün yaklaşık 4.168 hektarını tarım alanı, 5.894 hektarını orman alanı, 1.080 hektarını çayır-mera alanı ve 858 hektarını ise yerleşim alanı oluşturmaktadır. Elde edilen verilere göre yerleşim alanı gözüken 858 hektar arazide de tarımsal üretiminin gerçekleştiğini göstermektedir. 858 hektar olan yerleşim alanının yaklaşık 585 hektarında tarımsal üretim yapılmaktadır. Bu durum, çiftçilikle uğraşan ailelerin evlerinin yanlarına kurdukları fındık bahçeleri ile yine köy içlerinde bulunan dağınık meyve ağaçlarından kaynaklanmaktadır.

İlçe genelinde kuru ve sulu tarım koşullarında yetiştirilen en önemli ürünler başta fındık olmak üzere sırası ile hububat ile yem bitkileri, sebze, meyve, yumru bitkiler ve baklagillerdir.

İlçede yapılan bitkisel üretimleri tarla, sebze ve meyve üretimi olarak üç ana grupta toplamak mümkündür.

Tarla Ürünleri: İlçede ekonomik bakımdan yetiştirilen ana ürünler buğday ve mısırdır. Uygulanan çayır-mera Yem Bitkileri Üretimi ve Hayvancılığı Geliştirme Projesi kapsamında dağıtılan tohumluklar ile 2000/467 Sayılı Destekleme kapsamında son yıllarda ilçedeki yem bitkileri ekiliş alanında büyük bir artış kaydedilmiştir.

Sebzecilik: İlçenin hemen hemen her köyünde sebzcilik yaygın olarak yapılmaktadır. En fazla yetiştirilen sebzeler; domates, biber, hıyar, patlıcan, ıspanak, pırasa, marul, fasulye, kabak, soğan, lahana ve bakladır. Toplam 74,00 ha alanda açıkta sebze tarımı yapılmaktadır. Ayrıca, plastik sera ve plastik tünellerde son yıllarda artan bir oranla sebze yetiştiriciliği yapılmaktadır. Eldeki mevcut arazilerin en iyi biçimde değerlendirilmesi için en uygun tarımsal etkinlik olarak örtü altı sebzciliği görülmektedir. Çünkü bu tarımsal faaliyet küçük alanlarda yapılabilmekte ve üretim açıkta yapılan yetiştiriciliğe göre 5–10 kat daha fazla olmaktadır. Örtü altı sebzciliği son yıllarda büyük ilgi görmeye başlamış ve bu işle uğraşan çiftçi aile sayısında önemli artışlar olmuştur. Buna paralel olarak modern seralar kurulmaya başlamıştır.

Meyvecilik: İlçede 1.112,7 hektar alanda meyve üretimi yapılmaktadır. Bu alanın 918,87 dekarı fındık alanıdır. 2007 yılında sertifikalı fidan desteği ile toplu arazi ceviz yetiştiriciliğinde 23 dekar artış sağlanmıştır. Fındık üretimi genel olarak Kazpınarı, Bostanlar, Kocaköy, Şükürler, İncigez, Sarayüzü, Cumayanı, Çanakçılar ve Yukarısal köylerinde yoğunlaşmaktadır.

1.2.3.3 Hayvancılık

Amasra ilçesinde hayvancılık küçük aile işletmeciliği biçiminde; birkaç baş hayvan beslenen bir yapı göstermektedir. Yetiştirilen hayvanların büyük bir kısmı verimleri düşük yerli ırk veya melez hayvanlardır. Ayrıca hayvan beslemek için gerekli kaba yem açığı da oldukça fazladır. Yeterli çayır-mera alanları yoktur. Diğer yandan elde edilen ürünü pazarlama zorluğu da bulunmaktadır. Bu da hayvancılığın aile gereksinimini karşılamaya yönelik olmasına neden olmuştur. Ancak son dönemlerde süt toplama merkezlerinin kurulması ve böylece sütün pazarlanmaya başlanması ve ilde mevcut beş adet süt işletmesinin bulunması, süt teşviki gibi faktörler süt sığırcılığına yönelimi arttırmıştır.

Mısır silajına artan ilgi ve böylece hayvan beslemede ucuz bir kaynağı olması da hayvanların daha iyi beslenmesini sağlamaya başlamış ve hayvan başına verimi arttırmıştır.

1.2.3.4 Madencilik

Taşkömürü: Türkiye'nin taşkömürü rezervi 1,33 milyar ton olarak belirlenmiştir. Bu rezervin %99'unu Zonguldak ve Bartın taşkömürü rezervi oluşturmaktadır. Jeolojik rezervin 409 milyon tonu Amasra havzasında bulunmaktadır.

Amasra havzasında ilk üretim faaliyetleri 1848 yılında başlamış, 1940 yılında devletleştirilen işletmeler 1953 yılında Ereğli Kömür İşletmesi Müessesesi'ne devredilmiş ve Tarlaağzı'nda ilk devlet sermayeli ocaklar işletmeye açılmıştır.

1981 yılında Zonguldak Kömür İşletmelerine bağlanmış, 1983'te ise TTK Genel Müdürlüğü yönetim kurulu kararı ile Amasra Taşkömürü İşletmesi haline dönüştürülmüştür. 1994 tarihinden itibaren ise Üzülmüş Müessese Müdürlüğü'ne bağlanmıştır. 1998'de tekrar müessese olmuş, halen Amasra Taşkömürleri Müessesesi olarak faaliyet göstermektedir. Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi sermayesi 300.000.000 TL ile ve yılda 50.000.000 TL girdisiyle Bartın iline istihdam ve ekonomi yönünden birinci derecede katkı sağlayan en büyük kamu kuruluşudur. İşletmenin kısa ve orta vadeli planlarına göre:

2007–2012 yılları arasında: 400 bin ton üretim	-	1.405 işçi
2012–2017 yılları arasında: 450 bin ton üretim	-	1.686 işçi
2017–2023 yılları arasında: 500 bin ton üretim	-	1.816 işçi hedeflenmektedir.

Amasra taşkömürü İşletme Müessesesi'nin güneyinde kalan ve Amasra B sahası olarak adlandırılan kömür sahası Türkiye Taşkömürü Kurumu tarafından rödevanslı olarak ihaleye çıkarılmış ve ihale sonucu özel sektöre verilmiştir.

Mermer: Yukarısal Köyü, Yörükler Mevkiinde özel bir şirket tarafından işletilmekte olan bir mermer ocağı mevcuttur. Mermer kalitesi yüksek olup yurt dışına pazarlanmaktadır. Toplam rezerv yaklaşık 100.000 metreküp, yıllık üretim 3.250 metreküptür.

Metan Gazı: Metan gazı; havadan hafif, renksiz, kokusuz, yanıcı ve patlayıcı bir gazdır. Literatürde, denizsel oluşumlu (petrol kökenli) olanlar doğalgaz, karasal oluşumlu (kömür kökenli) olanlar metan gazı olarak anılmaktadır. Taşkömürü içersinde metan gazı (CH₄) bulunmaktadır. Hava ile karışımı ocak içersinde grizu adı ile anılır. Havada %4,5-%14

oranları arasında bulunursa patlamaya en elverişli ortamıdır. Kömür ocaklarındaki grizu faciaları metan gazı patlamaları ile olmaktadır.

Metan gazı yanıcı ve ısı verici (ekzotermik) bir gazdır. Üretildiğinde enerji elde edilir. Üretim için yapılan metan sondajları kömür ocaklarının gazdan arındırılmasına da ek yarar sağlar.

Türkiye Taşkömürü Kurumu ile özel sektör arasında metan gazı arama ve işletme sözleşmesi imzalanmıştır.

Sözleşmeye göre iki yıl arama, sonucun olumlu olması halinde 15 yıl işletme süresi vardır. Bu süre tarafların anlaşması ile uzatılabilecektir.

Özel sektör metan gazı araştırma için, ilçeye bağlı Bostanlar Köyü civarında sondaj yeri belirlemiştir. 2006 Kasım ayı içinde derin gaz sondajına başlanması planlanmıştır. Sondaj öncesi yapılan araştırmalara göre sahada metan gazı varlığı kesindir ve üretime elverişlidir. Ekonomikliği sondaj çalışmalarından sonra kesinleşecektir.

Bununla birlikte ilçenin ısınma ve elektrik enerjisinin metan gazı üretimi ile sağlanabileceği tahmin edilmektedir.

1.2.3.5 Kooperatifçilik

İlçe merkezinde bir adet Balıkçılar Kooperatifi ve ayrıca Şükürler-Yukarısal Tarımsal Kalkınma Kooperatifi bulunmaktadır.

Esnaf ve Kredi Kefalet Kooperatifi 1999 yılı itibariyle çalışmalarına başlamıştır.

1.2.3.6 Eğitim

Merkezde ve köylerde okuma yazma oranı %89'dur. Okuma yazma bilmeyenler 65 yaşın üzerindedir.

Amasra Lisesi, Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi, Fatih Sultan Mehmet İlköğretim Okulu ve Amasra Belediyesi bünyesinde olmak üzere ilçede 4 kütüphane bulunmaktadır.

ATİ bünyesinde bulunan sinema salonunda okullarımızın çeşitli gösterileri sunulmaktadır. Yine ATİ sinema salonunda Halk Eğitim Merkezi ve ASO Müdürlüğü'nce müzik, tiyatro ve folklor gibi çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir.

İlçe Genelindeki Toplam Öğretmen Sayısı	: 171
a) İlköğretim Okulları Öğretmen Sayısı	: 94
b) Ortaöğretim Okullarındaki Öğretmen Sayısı	: 47
c) Okul Öncesi Öğretmen Sayısı (Kadroolu)	: 2
d) Okul Öncesi Öğretmen Sayısı (Kadrosuz)	: 11
e) Özel Eğitim Öğretmen Sayısı	: 1
f) Rehber Öğretmen	: 4
g) Ücretli Öğretmen ve Usta Öğretici	: 7

İlçe Genelindeki Toplam Öğrenci Sayısı	: 2.248
a) İlköğretim Öğrenci Sayısı	: 1.632
b) Anasınıfı Öğrenci Sayısı	: 164
c) Ortaöğretim Öğrenci Sayısı	: 452

Derslik Sayıları;

a) İlköğretim Derslik Sayısı	: 100
b) İlköğretimde Derslik Başına Düşen Öğr. Sayısı	: 17
c) Ortaöğretim Derslik Sayısı	: 27
d) Ortaöğretimde Derslik Başına Düşen Öğr. Sayısı	: 17

Taşıma;

a) Taşıma Merkezi Sayısı	: 6
b) Taşınan Öğrenci Sayısı	: 742
c) Taşıyan Araç Sayısı	: 53

1.2.3.7 Ulaşım

Amasra, Bartın-Çaycuma yolu ile Zonguldak'a 86 km, Ankara'ya 278 km, İstanbul'a 419 km, Bartın'a 17 km'dir. Amasra-Bartın arası çok dar ve virajlıdır. Deniz ulaşımı mutlak sefer biçiminde yoktur. En yakın havaalanı Saltukova ve Ankara'dadır. Amasra'nın köylerinin yol sorunu büyük ölçüde giderilmiştir. Hemen hemen bütün köylerin asfaltı tamamlanmıştır. Tüm köyler otomatik telefon santralına bağlıdır. 2.400 aboneli telefon santrali vardır (URL-2, 2010).

1.3 ARAŞTIRMA BÖLGESİNDEKİ KÖYLER VE GENEL BİLGİLER

Amasra ilçesinin 30 köyü ve köylere bağlı 67 mahallesi vardır. 2007 yılı nüfus sayımına esas alınarak köylerin toplam nüfusu TC Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Veri tabanına göre 4.125 erkek 4.492 kadın toplam 8.617'dir Elektrik, telefon ve suyu bulunmayan köyü yoktur. Denizcilik, maden işçiliği, ormancılık, tarım ve hayvancılık köylerin temel geçim kaynaklarıdır. Ayrıca büyük kentlere ve yurt dışına yoğun göç vermişlerdir.

Tablo 1.4 Köylerin yıllara göre nüfus değerleri.

Sıra	Köyler	1980	1985	1990	1997	2000	2007	2008
1	Acarlar	473	519	498	252	221	183	189
2	Ahatlar	292	336	365	329	337	322	330
3	Akkonak	195	171	171	177	150	131	130
4	Aliobası	635	692	482	354	326	259	298
5	Bostanlar	348	365	385	183	183	134	149
6	Cumayanı	419	459	406	282	268	217	227
7	Çakrazboz	350	327	329	258	240	210	208
8	Çakrazova	297	279	272	201	186	166	188
9	Çakrazşeyhler	374	402	444	380	342	332	361
10	Çanakçılar	704	916	927	656	617	583	599
11	Esenler	402	439	431	306	281	281	291
12	Göçkün	332	331	275	183	168	136	118
13	Göçkündemirci	513	523	497	336	334	273	279
14	Gömü	810	1000	956	535	468	473	531
15	Hatıpler	-	-	160	112	102	71	92
16	İncigez	349	413	445	347	351	277	276
17	İnpiri	298	308	375	194	185	173	188
18	Kalaycı	303	357	376	244	246	230	234

Tablo 1.4 (devam ediyor).

Sıra	Köyler	1980	1985	1990	1997	2000	2007	2008
19	Karakaçak	461	471	513	433	405	331	324
20	Kazpınarı	566	895	721	615	598	576	578
21	Kocaköy	627	752	827	661	659	539	561
22	Makaracı	615	719	763	660	614	504	520
23	Saraydüzü	400	429	452	453	446	425	451
24	Şenyurt	-	-	-	263	248	213	227
25	Şükürler	449	569	523	419	421	358	361
26	Tarlaağzı	422	557	526	409	382	326	349
27	Topallar	190	188	152	121	117	76	83
28	Topderesi	-	-	-	167	155	167	162
29	Yahyayazıcılar	524	546	493	386	352	285	295
30	Yukarısal	300	401	433	437	382	366	356

1.3.1 Acarlar Köyü

İlçeye 23 km mesafededir. Köyün nüfusu 91 erkek, 92 kadın toplam 183 dür. Köyün temel geçim kaynakları tarım ve hayvancılıktır.

1.3.2 Ahatlar Köyü

İlçeye 4 km mesafededir. Tarihi çekiciler sanatının devam ettirildiği köydür ve hemen hemen her evin altında atölye mevcuttur. Bu nedenle en az göç veren köydür. Seracılık ve tarım da diğer geçim kaynaklarıdır. Köyün nüfusu 158 erkek, 164 kadın toplam 322'dir.

1.3.3 Akkonak Köyü

İlçeye uzaklığı 18 km. Köyün nüfusu 56 erkek, 75 kadın toplam 131'dir. Küçük şirin bir sahili vardır. Sahil doğal bir liman görevi görür. Balıkçı teknelerinin sığınağıdır. Deliklişili olan eski adını, sahildeki denize doğru uzayan ve içinden küçük teknelerin geçebildiği delik bulunan burundan almıştır.

1.3.4 Aliobası Köyü

İlçeye 17 km mesafededir. Köyün nüfusu 132 erkek,127 kadın toplam 259'dur. Köyün adı 1600'lü yıllarda İzmit bölgesinden Ali isminde bir şahsın gelerek bir oba oluşturmasıyla ortaya çıktığı söylenmektedir. Göynük adlı mahallesi bulunan bir orman köyüdür.

1.3.5 Bostanlar Köyü

İlçeye 9 km mesafededir. Köyün kuruluşu 1630'lu yıllara dayanmaktadır. Köy adını; köy halkının bağ, bahçe işleriyle uğraşmasından dolayı almıştır. Tarım ve hayvancılık geçim kaynağıdır. Köyün nüfusu 61 erkek, 73 kadın toplam 134'dür.

1.3.6 Cumayanı Köyü

Çevre köylerdeki kişilerin cuma namazlarını kılmak için buraya gelmeleri nedeni ile köye cami yeri anlamında Cumayanı isminin verildiği ifade edilmektedir. İlçeye uzaklığı 20 km'dir. Köyün nüfusu 104 erkek, 113 kadın toplam 217'dir. Köyün temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır.

1.3.7 Çakrazboz Köyü

İlçeye 12 km mesafededir. Köyün nüfusu 102 erkek, 108 kadın toplam 210'dur. Kuyupınar adında bir mahallesi daha vardır. Bozköy olarak bilinen doğallığını kaybetmemiş şirin bir sahili vardır. Turizm, tarım ve hayvancılık başlıca geçim kaynağıdır.

1.3.8 Çakrazova Köyü

İlçeye 14 km mesafededir. Köyün nüfusu 86 erkek, 80 kadın toplam 166'dır. Çakraz'a ait olarak bilinen ve Çakrazlıların yalı diye isimlendirdiği sahilin bir kısmı Çakrazova Köy sınırlarındadır. Doğa yürüyüşleri için elverişli parkurlar mevcuttur. Turizm, tarım ve hayvancılık başlıca geçim kaynağıdır.

1.3.9 akrazŐeyhler Köyü

İlçeye 13 km uzaklıktadır. Köyün nüfusu 161 erkek, 171 kadın toplam 332'dir. Köy akraz olarak bilinir ancak akraz bu civardaki köyleri de içine alan genel bir isimdir. Köy mezarlığındaki en eski mezar taŐlarına bakıldığında akraz'ın 350–400 sene önce kurulduğu söylenmektedir. Köyün bir Őeyh tarafından kurulduğu Őeklindeki söylentiler yaygındır. Köye ait sahilde gayet iyi durumda olan turizm işletmeleri mevcuttur. 500 yataklı işletmeler Amasra turizmine hizmet etmektedir. Turizm, tarım ve hayvancılık başlıca geçim kaynağıdır.

1.3.10 anakılar Köyü

İlçeye 26 km mesafededir. Köyün bulunduğu alan Mevren Bölgesi olarak anılmaktadır. Tarım ve hayvancılık başlıca geçim kaynağıdır. Köyün nüfusu 277 erkek, 306 kadın toplam 583'dr.

1.3.11 Esenler Köyü

Bol rüzgar alan bir bölgede kurulduğu için bu isim verilmiştir. İlçeye 20 km mesafededir. Köyün nüfusu 133 erkek, 148 kadın toplam 281'dir. Köyün temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır.

1.3.12 Göçkün Köyü

Köy halkının büyük çoğunluğu bölge dıŐından buraya yerleŐtiėi için g edenlerin yerleŐtiėi yer manasında Göçkün ismi verilmiştir. İlçeye uzaklığı 20 km mesafededir. Göknar, kestane, ihlamur, meşe, gürgen gibi ağaç eŐitleri bulunmaktadır. Kavak, fındık, elma, armut gibi kültür bitkileri de bulunmaktadır. Köyün temel geçim kaynağı orman, tarım ve hayvancılıktır. Köyün nüfusu 63 erkek, 73 kadın toplam 136'dır.

1.3.13 Göçkün Demirci Köyü

Köye göç edenlerin demircilik mesleği ile meŐgul olmalarından dolayı bu isim verilmiştir. Köyde yetiŐen Baldıran ieği köyün sahile yakın olan kısmına isim kaynağı olmuş buraya Baldıran denilmiŐtir. Yamalarındaki orman alanları, sahili köyün doğal güzelliğine

olağanüstü boyut kazandırmıştır. İlçeye 20 km mesafededir. Köyün temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Köyün nüfusu 122 erkek, 151 kadın toplam 273'dür.

1.3.14 Gömü Köyü

İlçeye 4 km mesafede bulunan yerleşim birimidir. Köyün nüfusu 230 erkek, 243 kadın toplam 473'tür. Gömü köyü Tarlaağzı Köyü ile komşu olup coğrafi yapısı fiziki yapısı aynı özellikler taşımaktadır. Ancak köyün deniz kıyısında olmasına karşılık denizin kıyısından yükselen sarp kayalıklardan dolayı deniz ulaşımını Tarlaağzı Köyü limanından sağlamaktadır. Köy ova üzerine kurulmuştur. Tarım ve denizcilik başlıca geçim kaynağıdır.

1.3.15 Hatipler Köyü

İlçeye 15 km mesafededir. Köyün nüfusu 35 erkek, 36 kadın toplam 71'dir. Geleneksel köy hayatını yansıtan eski ahşap evler görülmeye değer yapıtlardır. Bu evlerin en belirgin özelliği inşaatları sırasında çivi kullanılmamış olmasıdır. Aliobası Köyü'nden 1991 yılında ayrılarak müstakil köy haline gelmiştir. Yemyeşil muhteşem bir doğa, bu güzelliği tamamlayan masmavi sularıyla berrak bir deniz bütünleşerek turizme hizmet etmektedir. Tarım ve hayvancılık başlıca geçim kaynağıdır.

1.3.16 İncigez Köyü

İlçeye 15 km ile 21 km mesafededir. Köyün kuruluşu 550 yıl önceye dayanmaktadır. Köy yakınında bulunan mağaradan adını aldığı söylenmektedir. Tarım ve hayvancılık geçim kaynağıdır. Köyün nüfusu 136 erkek, 141 kadın toplam 277'dir.

1.3.17 İnpiri Köyü

İnpiri Köyü'ne ilk yerleşimi gerçekleştiren Kahyaoğulları lakabıyla anılan aile olduğu bilinmektedir. Bu aile içinde pir olarak tanınan şahıstan dolayı Pir Köyü denildiği, köyün yerleşim yerinin çukur bir yerde olmasından dolayı İnpiri olarak adlandırıldığı ifade edilmektedir. Köyün temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. İlçeye 6 km mesafededir. Köyün nüfusu 75 erkek, 98 kadın toplam 173'dür. Köy halkının büyük bir bölümü İstanbul ve Almanya'ya göç etmiştir.

1.3.18 Kalaycı Köyü

Köyde çok sayıda kalaycılık mesleği ile uğraşan bulunduğundan bu ismin verildiği söylenmektedir. İlçeye 20 km mesafededir. Amasra'daki taşkömürü işletmelerinde işçi olarak çalışıp elde ettikleri gelir köy ekonomisine katkı sağlamaktadır. Balıkçılık ve gemi adamlığı diğer geçim kaynaklarıdır. Köyün nüfusu 109 erkek, 121 kadın toplam 230'dur.

1.3.19 Karakaçak Köyü

İlçeye 14 km mesafe uzaklıktadır. Köyün nüfusu 160 erkek, 171 kadın toplam 331'dir. Merkez mahallesinden başka Ovacık ve Konuklar mahalleleri vardır. Tarım ve hayvancılık başlıca geçim kaynağıdır.

1.3.20 Kazpınarı Köyü

İlçeye 8 km mesafededir. Çilek ve fındık üretimi yanında diğer tarım ürünleri ve hayvancılık başlıca geçim kaynağıdır. Kavşak suyu kaynakları bu köyümüz sınırları içerisinde. Köyün nüfusu 280 erkek, 296 kadın toplam 576'dır.

1.3.21 Kocaköy Köyü

İlçeye 18 km mesafededir. Geçim kaynakları tarım ve hayvancılıktır. Köyün nüfusu 253 erkek, 286 kadın toplam 539'dir.

1.3.22 Makaracı Köyü

Köyün kuruluşuna ait iki rivayet süre gelmiştir. İlki ve yaygın olanı, kıyıda gemilere makara yapan bir grup insanın yöreye yerleşerek köyü kurduğuna dairdir. Bir diğeri ise makara satan biri tarafından köyün kurulduğu şeklindedir. Adını da buradan aldığı ifade edilmektedir. Köyün temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. İlçeye 8 km mesafededir. Köyün nüfusu 234 erkek, 270 kadın toplam 504'tür.

1.3.23 Saraydüzü Köyü

İlçeye 13 km mesafededir. Tarım ve hayvancılık başlıca geçim kaynağıdır. Köyün nüfusu 196 erkek, 229 kadın toplam 425'tir.

1.3.24 Şenyurt Köyü

İlçeye 15 km'dir. Köyün nüfusu 100 erkek, 113 kadın toplam 213'tür. Yukarı Mahalle, Aşağı Mahalle ve Göçebe Mahalleleri vardır. Tarım ve hayvancılık başlıca geçim kaynağıdır.

1.3.25 Şükürler Köyü

İlçeye 19 km mesafededir. Başlıca geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Köyün nüfusu 181 erkek, 177 kadın toplam 358'dir.

1.3.26 Tarlaağı Köyü

İlçeye 6 km mesafede bulunan eski bir balıkçı yerleşim birimidir. Köyün nüfusu 144 erkek, 182 kadın toplam 326'dır. Tarlaağı Köyü Batı Karadeniz kıyısında kurulmuş geçimini genellikle hayvancılık, arıcılık, balıkçılık ve Amasra ilçesindeki maden ocağından sağlamaktadır. Köye yakın zamanda yapılan liman köyün dışı açılımında deniz yoluyla kolaylık sağlamıştır. Köy son yıllarda göç veren köyler arasındadır.

1.3.27 Topallar Köyü

İlçeye olan mesafesi 18 km'dir. Köyün nüfusu 33 erkek, 43 kadın toplam 76'dır. Bölgenin en yüksek noktalarından birinde yer almaktadır. Özellikle Küçükören Mahallesi gayet yüksek bir noktada kurulmuştur. Tarım ve hayvancılık başlıca geçim kaynağıdır.

1.3.28 Topderesi Köyü

Fatih Sultan Mehmet Amasra'yı fethetmeye giderken savaş toplarını burada bıraktığı bu nedenle bu köye bu ismin verildiği rivayet edilir. 1992 yılına kadar Bostanlar Köyü'nün

mahallesi iken aynı yıl Topderesi olarak kayıtlara geçmiştir. Geçim kaynakları seracılık ve hayvancılıktır. İlçeye 11 km mesafededir. Köyün nüfusu 91 erkek, 76 kadın toplam 167'dir.

1.3.29 Yahyayazıcılar Köyü

Yazıcı Yahya ismi zaman içinde Yahyayazıcılar telaffuzu ile köye isim olmuştur. İlçeye 21 km mesafededir Köyün nüfusu 137 erkek, 148 kadın toplam 285'tir. Köyün temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır.

1.3.30 Yukarısal Köyü

İlçeye 20 km mesafededir. Tarım ve hayvancılık başlıca geçim kaynağıdır. Zengin mermer yatakları mevcuttur. Köyün nüfusu 185 erkek, 181 kadın toplam 366'dır (URL-3, 2010).

1.4 ORMAN KÖYLÜSÜ-ORMAN İDARESİ ARASI ÇATIŞMALAR

Değişik tanımları da yapılmakla birlikte çatışma kısaca, şiddet olup olmadığına bakılmaksızın karşıt güçler arasındaki herhangi bir ilişki, olarak tanımlanabilir (Deloges ve Gauthier 1997). FAO'ya göre (2000) doğal kaynak çatışmaları, doğal kaynaklara erişim, kaynakların kontrolü ve kullanımı konularındaki fikir ayrılıkları ve çatışmalardır. Çatışmada her grup, karşı grupta çelişerek, taviz vermeksizin, hatta diğerlerini ezmek pahasına kendi isteklerini tam olarak yerine getirmek istemektedir. Kaynak çatışmaları bazen şiddet, kaynak tahribi, geçim kaynaklarının yok edilmesi ve toplulukların yerinden edilmesi gibi sert sonuçlar doğurabilmektedir (Castro ve Nielsen 2001).

Türkiye'de orman kaynakları bağlamında çeşitli çatışma biçimlerine rastlanmakla beraber (Barlı vd. 2006), en fazla etkiye sahip çatışma tipi orman köylüsü-orman idaresi arasında yaşanan çatışmalar olmaktadır. Orman içerisindeki veya bitişiğindeki köyler Türkiye Cumhuriyeti devleti kurulmadan ve teknik ormancılık uygulanmaya başlanmadan daha önceki tarihlerden itibaren yerlerindedir. Orman köylüsü olarak tanımlanan yerli insanlar, geliştirdikleri yerel kültür ve alışkanlıkların doğrultusunda geçmişten günümüze orman kaynaklarıyla iç içe yaşamışlar ve bu kaynaklardan geçimleri için faydalanmışlardır. Yöneticiler çoğu zaman ormanın aleyhine gerçekleşen bu çatışmaların sebeplerini ortadan kaldırıp, çatışmayı yönetebilmek adına yerli insanlara bazı haklar tanımışlar veya yasaklar

koymuşlardır. Ama günümüzde gelinen noktada, bu oldukça basit ve kolaycılık olarak nitelendirilebilecek önlemlerin istenilen etkiyi gösteremediği görülebilmektedir. şöyle ki, orman işletmesi çalışanları zamanlarının önemli bir kısmını halen bu tür çatışmalarla ilgili konulara ayırmaktadırlar ve özellikle ormancılığın yoğun olduğu bölge adliyeleri bu sorunları çözebilmek için yoğun mesai harcamaktadır. Söz konusu, orman köylüsü-orman idaresi arasında yaşanan çatışmaların sonuçları karşımıza orman suçları olarak çıkmaktadır.

Sürdürülebilir orman yönetimi için sorunların tanımlanması ve yönetimi önemlidir. Orman köylüsü-orman idaresi arasındaki mevcut çatışmalar tanımlanmalı, analiz edilmeli ve çözümüne yönelik tedbirler belirlenmelidir. Bu alışma ile orman köylüsü-orman idaresi arasındaki çatışmaların belirlenmesi, analiz edilerek çatışma faktörlerinden emlilerinin belirlenebilmesi ve çözüme yönelik bazı tespitlerin yapılabilmesi amaçlanmıştır.

BÖLÜM 2

MATERYAL VE YÖNTEM

2.1 MATERYAL

Orman köylüsü, ormancılık ve bunların birbirleriyle olan etkileşimlerini belirlemek için Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü Bartın Orman İşletme Müdürlüğü Amasra Orman İşletme Şefliği sınırları içerisindeki toplam 30 adet orman köyünde yüz yüze görüşme usulü kullanılarak anket çalışması yürütülmüştür. Anket çalışması ile köylerin cinsiyetlere göre nüfuslarını, öğrenim durumlarını, sosyo-ekonomik yapılarını, orman ve ormancılık konularındaki görüş ve taleplerini belirlemek, orman köy ve köylülerine dair bu konularda bir bakış açısı oluşturmak amaçlanmıştır. Ayrıca yerel halkı tanıtıcı bilgilerin toplanması, orman işletme ile çatışmanın varlığı, varsa boyutu, suç bilinci ve köylünün muhtemel çatışma konularındaki anlayışları ve düşünceleri belirlenmeye çalışılmıştır. Anket çalışmalarında tüm hanelere ulaşılmış, dolu olan tüm hanelerle yüz yüze görüşme yapılarak deneklere açık ve kapalı uçlu alternatif sorular sorulmuştur. Daha sonra her köy için, köyün karakteristiklerini belirleyebilmek ve bu karakteristikler ile orman suçları arasındaki ilişkileri ortaya koyabilmek için birer form doldurulmuştur.

Köylerde yıllar içinde gerçekleşen nüfus hareketlerini belirleyebilmek için köylere ait, geçmiş yıllar ve bugünkü nüfus sayım değerleri elde edilmiştir. Yörede çatışmaların sonuçları olarak ortaya çıkan suç çeşitlerinin ve miktarlarının belirlenebilmesi için suç kayıtları defterlerindeki suçlar incelenmiştir.

Amasra'nın her bir orman köyünde anketlerin öncesinde ve sonrasında köylüler ile sohbet havasında karşılıklı bilgi alışverişi yapılmıştır. Orman İşletme Müdürü, Amasra Orman İşletme Şefi ve personeli ile birebir görüşülmüştür. İşletmede mevcut olan dokümanlar, cetveller, haritalar ve kitapçıklardan da araştırma süresince çeşitli şekillerde yararlanılmıştır.

2.2 METOT

Çalışma kapsamında kullanılan yöntemler aşağıda tanıtılmıştır.

2.2.1 Anket Çalışması

Anket, belli bir konuda saptanmış hipotezlere ya da sorulara bağlı olarak bir evren ya da örnekleme oluşturan kaynak kişilere sorular yönelmek suretiyle sistemli veri toplama tekniği olarak tanımlanabilir (Armağan, Akt. Balcı 2005). Anketler, sosyal bilimlerde gözlemleri standartlaştırmak üzere başvurulan araçlardan sadece biridir. Anketler, kaynak kişilerin okur-yazar olmalarını gerektirir. Bu yüzden de anketler yazılı veri toplama aracı olarak da tanımlanmıştır (Sencer ve Sencer, Akt. Balcı 2005).

İnsanların taşıdıkları karakteristikleri, gösterdikleri davranışları, benimsedikleri kanı ya da görüşleri ve sahip oldukları tutumların öğrenilmesinde belki de en güvenilir kaynak kendileri, onların sözlü ve yazılı açıklamalarıdır. Bu açıklamaları elde etmenin yolu ise, onlara sorular sorarak iletişime girmektir. Anket ile bilgi toplama, insanlardan gerekli bilgileri sorularla toplama yolunu benimsemedir. Anketteki sorularla, insanların görüş, düşünce, tutum ve davranışları, tercih ve ilgileri vb. ölçülebilmek istenebilir (Balcı 1995).

2.2.2 İstatistik Analiz

Çalışma sonucunda elde edilen verileri istatistiki açıdan değerlendirmek için SPSS (Statistical Package for Social Science) 9.0 paket programından yararlanılmıştır. Verileri istatistiki açıdan değerlendirebilmek için öncelikle uygun analiz türünün belirlenmesi şarttır. Uygun analiz türünün seçimi için verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine bakılır. Eğer analiz sonucunda verilerimiz normal dağılıyorsa parametrik testleri, normal dağılım göstermiyorsa parametrik olmayan (non-parametrik) testleri tercih etmek zorunda kalırız. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Tek Örneklem Kolmogorov-Smirnov Testi ve Shapiro-Wilks W Testi tercih edilmiştir. Normal dağılım gösterip göstermemesine göre uygun analiz türleri seçilmiş, analizlerin sonuçları açık bir dille ifade edilmeye çalışılmıştır. Verilerin analizleri için; Tek Örneklem Kolmogorov-Smirnov Testi, Kruskal Wallis H Testi, Mann-Whitney U Testi, Korelasyon Analizi ve Faktör Analizi kullanılmıştır.

2.2.2.1 Kolmogorov -Smirnov (K-S) Testi

Kolmogorov-Smirnov (K-S) Testi rastgele elde edilmiş örnek bir verinin belirli bir dağılıma (uniform, normal veya poison) uyup uymadığını test etmek amacıyla kullanılır. Prensip olarak (K-S) testi örnek verinin kümülatif dağılım fonksiyonunun öne sürülen kümülatif dağılım fonksiyonuyla karşılaştırılması esasına dayanır. Bu test yardımıyla bir örneklemden toplanan verilerin normal dağılım sergileyip sergilemediğini incelemek mümkündür (URL-5, 2010).

2.2.2.2 Kruskal Wallis H Testi

Kruskal-Wallis H testi, birbirinden bağımsız iki yada daha fazla grubun (örneklem) bağımlı bir değişkene ilişkin ölçümlerinin karşılaştırılarak iki dağılım arasında anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek amacı ile kullanılır. Bu testte ve parametrik olmayan diğer testlerde, gruplara ait ölçümlerin karşılaştırılmasında aritmetik ortalama yerine ortanca (medyan) değer esas alınır. Ortanca (medyan), büyükten küçüğe ya da küçükten büyüğe doğru sıralanan bir serinin orta değeridir. Kruskal-Wallis H testi iki grup için Mann-Whitney U testi ile aynı sonucu verir. Bu sebeple üç ve daha fazla gruba ilişkin dağılımın karşılaştırılması sonucu gruplar arasında anlamlı bir fark bulunması durumunda farklılığın kaynağını tespit etmek için gruplar, ikili olarak Mann-Whitney U testi ile karşılaştırılabilir.

Kruskal-Wallis H testi, parametrik testlerin kullanımına ilişkin şartların sağlanmaması durumunda bağımsız örneklem için tek-faktörlü varyans analizi yerine kullanılır (URL-6, 2010).

2.2.2.3 Mann Whitney U Testi

Eldeki veriler parametrik test varsayımları yerine getiremiyorsa iki ortalama arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı Mann-Whitney U Testi ile belirlenmeye çalışılır. Mann-Whitney U Testi, iki ilişkisiz örneklemden elde edilen puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini tespit eder. Başka bir anlatımla, bu test iki ilişkisiz grubun, ilgilenilen değişken bakımından evrende benzer dağılımlara sahip olup olmadığını test eder (URL-7, 2010).

2.2.2.4 Korelasyon Analizi

İki değişken arasındaki ilişkinin derecesini ve yönünü belirlemek amacıyla kullanılan istatistik yöntemlerden birisidir. Değişkenlerin bağımlı veya bağımsız olması dikkate alınmaz. Değişik sekilerde hesaplanan ve değişik amaçlar için kullanılan Pearson korelasyon katsayısı, Canonical korelasyon katsayısı, kısmi korelasyon katsayısı gibi farklı isimler alan korelasyon katsayıları vardır. Bunlardan Pearson korelasyon katsayısı r ile gösterilir ve formülü ile hesaplanır. Korelasyon katsayısı -1 ile $+1$ arasında değişen değerler alır ($-1 \leq r \leq +1$). . Katsayı, ilişkinin olmadığı durumda 0 , tam ve kuvvetli bir ilişki varsa $+1$, ters yönlü ve tam bir ilişki varsa -1 değerini alır (URL-8, 2010).

2.2.2.5 Faktör Analizi

Faktör analizinin ana amacı; veri setini küçülterek daha kolay açıklanabilir hale getirmektir. Bazen, araştırmacının elinde birbirleri ile ilişkili birçok değişken olabilir. Söz konusu değişkenler, faktör veya genel bir değişkenin değişik biçimlerdeki ölçümleri olan bir değişkenler seti olabilir.

Faktör analizi, bir faktörleştirme ya da ortak faktör adı verilen yeni kavramları (değişkenleri) ortaya çıkarma ya da maddelerin faktör yük değerlerini kullanarak kavramların işlevsel tanımlarını elde etme süreci olarak da tanımlanmaktadır (Büyüköztürk 2005).

Faktör Analizi, birbirleriyle ilişkili veri yapılarını birbirinden bağımsız ve daha az sayıda yeni veri yapılarına dönüştürmek, bir oluşumu, nedeni açıkladıkları varsayılan değişkenleri gruplayarak ortak faktörleri ortaya koymak, bir oluşumu etkileyen değişkenleri gruplamak, majör ve minör faktörleri tanımlamak amacıyla başvuru olan bir yöntemdir.

Faktör Analizi, "tüm değişkenlerin ve bu değişkenlerin tüm doğrusal (lineer) kombinasyonlarının normal dağıldığını" (çok değişkenli normal dağılım) varsayar. Bu varsayım karşılanıyorsa çözümün değeri artar. Normalliğin ihmal edildiği boyutlarda çözümün değeri azalır, fakat yine de değerlidir. Değişkenlerin tüm doğrusal kombinasyonlarının normalliği test edilemese de, tek değişkenlere ilişkin normallik, çarpıklık ve basıklık katsayıları ile değerlendirilebilir (Büyüköztürk 2002).

BÖLÜM 3

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmadan elde edilen veriler Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Bartın Orman İşletme Müdürlüğü Amasra Orman İşletme Şefliği bünyesindeki 30 orman köyünde yüz yüze görüşme tekniğiyle yapılan anket çalışması ile elde edilmiştir. 30 adet “Köy Bilgi Formu” ve 617 adet “Hanelere Yönelik Anket” olmak üzere toplam 647 adet anket ve form doldurulmuştur. Her bir köy için iki ayrı anket uygulanmıştır. “Köy Bilgi Formu” köy ve mahalle hakkındaki genel veri ve bilgileri içeren birinci anket olup, yalnızca köy muhtarının, muhtarın köyde bulunmaması halinde azaların bilgisi ile doldurulmuştur. “Hanelere Yönelik Anket” ise; haneler hakkındaki genel veri ve bilgileri içeren ikinci anket olup, yalnızca hanedeki aile reisi, aile reisinin evde olmaması halinde 18 yaşından büyük olup anket sorularındaki hane bilgilerine hakim olan bireylerin bilgisine başvurularak doldurulmuştur.

Anketlerden elde edilen verilerin istatistiki değerlendirmeleri için, SPSS (Statistical Package for Social Science) 9.0 paket programından yararlanılmıştır. Parametrik testlerin kullanılabilmesi için verilerin normal dağılması ve homojen olması gerektiği göz önüne alınarak, uygun analizleri seçmek amacıyla öncelikle elde ettiğimiz verilerin özellikleri belirlenmiştir. Analizlerimizi amaca uygun ve verilerin düzenli olması amacıyla;

- a) Amasra Orman İşletme Şefliği bünyesindeki orman köylerine ait istatistiki veriler,
- b) Hanelere Yönelik Anket ile elde edilen verilerin analizi ve yorumu,
- c) Köy Bilgi Formu ile elde edilen verilerin analizi ve yorumu olmak üzere üç başlık altında topladık.

3.1 AMASRA ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ BÜNYESİNDEKİ ORMAN KÖYLERİNE AİT İSTATİSTİKSEL VERİLER

3.1.1 Köylerdeki Dolu Hanelerin Sayı ve Oranları

Tablo 3.1 Köylerdeki dolu hane adet ve oranları.

Köyler	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Acarlar	19	3,1	3,1
Ahatlar	16	2,6	5,7
Akkonak	24	3,9	9,6
Aliobası	20	3,2	12,8
Bostanlar	15	2,4	15,2
Cumayı	17	2,8	18
Çakrazboz	22	3,6	21,6
Çakrazşeyhler	20	3,2	24,8
Çanakçılar	17	2,8	27,6
Esenler	16	2,6	30,1
Göçkün	16	2,6	32,7
Göçküdemirci	17	2,8	35,5
Gömü	41	6,6	42,1
Hatipler	18	2,9	45,1
İncigez	23	3,7	48,8
İnpiri	15	2,4	51,2
Kalaycı	18	2,9	54,1
Karakaçak	17	2,8	56,9
Kazpınarı	26	4,2	61,1
Kocaköy	25	4,1	65,2
Makaracı	25	4,1	69,2
Ovaköyü	12	1,9	71,2
Saraydüzü	26	4,2	75,4
Şenyurt	22	3,6	78,9
Şükürler	18	2,9	81,8
Tarlaağzı	26	4,2	86,1
Topallar	18	2,9	89
Topderesi	15	2,4	91,4
Yahyayazıcılar	21	3,4	94,8
Yukarısal	32	5,2	100
TOPLAM	617	100	

Tablo 3.1'e göre en az dolu haneye sahip olan köy 12 hane ile Ovaköyü (%1,9), en fazla dolu haneye sahip olan köy ise 41 hane ile Gömü Köyü (%6,6)'dür.

3.1.2 Köylünün Eğitim Durumu

Tablo 3.2 Hane reislerinin öğrenim durumları.

Öğrenim Durumu	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Yok	34	5,5	5,5
İlkokul	396	64,2	69,7
Ortaokul	77	12,5	82,2
Lise	107	17,3	99,5
Lisans	3	0,5	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylerindeki hane reislerinin öğrenim durumlarına bakıldığında (Tablo 3.2); %64,2 ile birinci sırada ilkokul, %17,3 ile ikinci sırada lise, %12,5 ile üçüncü sırada ortaokul, %5,5 ile dördüncü sırada herhangi bir eğitim-öğretim kurumundan mezun olmayanlar (Yok) ve %0,5 ile son sırada lisans mezunlarının yer aldığı görülmektedir.

3.1.3 Köylünün Ana Gelir Kaynağı

Tablo 3.3 Hanelerin ana gelirleri.

Ana Gelir	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Emekli	321	52	52
İşçi	180	29,2	81,2
Memur	22	3,6	84,8
Esnaf	11	1,8	86,5
Çiftçi	32	5,2	91,7
Diğer	51	8,3	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylerindeki hane reislerinin ana gelir kaynaklarına bakıldığında (Tablo 3.3); %52 ile birinci sırada emeklilik, %29,2 ile ikinci sırada işçilik, %8,3 ile üçüncü sırada diğer, %5,2 ile

dördüncü sırada çiftçilik, %3,6 ile beşinci sırada memurluk ve son olarak %1,8 ile altıncı sırada esnafılık olduğu görülmektedir.

3.1.4 Köylünün Yan Gelirleri

Tablo 3.4 Hanelerin yan gelirleri.

Yan Gelir	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Tarım	34	5,5	5,5
Hayvancılık	15	2,4	7,9
Ticaret	7	1,1	9,1
Tarım+Hayvancılık	29	4,7	13,8
Tarım+Ormancılık	9	1,5	15,2
Tarım+Ticaret	1	0,2	15,4
Tarım+Diğer	36	5,8	21,2
Ormancılık+Diğer	1	0,2	21,4
Hayvancılık+Diğer	6	1	22,4
Ormancılık+Hayvancılık+Diğer	1	0,2	22,5
Tarım+Ormancılık+Hayvancılık	16	2,6	25,1
Tarım+Hayvancılık+Diğer	7	1,1	26,3
Tarım+Ticaret+Diğer	14	2,3	28,6
Hepsi	1	0,2	28,8
Yok	375	60,7	89,5
Diğer	65	10,5	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylerindeki hane reislerinin yan gelir kaynaklarına bakıldığında (Tablo 3.4); %60,7'lik kısmının herhangi bir yan gelir amaçlı uğraşının olmadığı görülmektedir.

3.1.5 Köylünün Aylık Masrafı (TL)

Tablo 3.5 Hanelerin aylık masrafları (TL).

Aylık Masraf (TL)	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
201-500	54	8,8	8,8
501-800	330	53,5	62,2
801-1000	172	27,9	90,1
1000 TL üzeri	61	9,9	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylülerinin “Geçiminiz için aylık masrafınız ne kadar?” sorusuna verdikleri cevaplara göre (Tablo 3.5); birinci sırada %53,5 ile aylık masrafı 501-800 TL olanlar, ikinci sırada %27,9 ile 801-1000 TL olanlar, üçüncü sırada %9,9 ile 1000 TL üzeri olanlar ve son sırada ise %8,8 ile aylık masrafı 201-500 TL olanların yer aldığı görülmektedir.

3.1.6 Köylerdeki Konut Türleri

Tablo 3.6 Konut türü.

Konut Türü	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Ahşap	81	13,1	13,1
Beton	488	79,1	92,2
Ahşap+Beton	44	7,1	99,4
Prefabrik	4	0,6	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylerindeki hanelerin türüne bakıldığında (Tablo 3.6); %79,1'nin beton, %13,1'inin ahşap, %7,1'inin ahşap-beton karışımı ve %0,6'sının prefabrik olduğu görülmektedir.

3.1.7 Köylünün Sahip Olduğu Tapulu Arazi Miktarı (Dönüm)

Tablo 3.7 Hanelerin sahip olduğu tapulu arazi miktarları (dönüm).

Tapulu Arazi (Dönüm)	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Yok	14	2,3	2,3
1-5	395	64	66,3
6-10	180	29,2	95,5
11-15	24	3,9	99,4
16 ve üzeri	4	0,6	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylerindeki her bir hanenin sahip olduğu tapulu arazi miktarına bakıldığında (Tablo 3.7); %64 ile birinci sırada 1-5 dönüm olanlar, %29,2 ile ikinci sırada 6-10 dönüm olanlar yer almaktadır. %2,3'lük kesimin ise tapulu arazisi yoktur.

3.1.8 Köylünün Sahip Olduğu Tapusuz Arazi Miktarı (Dönüm)

Tablo 3.8 Hanelerin sahip olduğu tapusuz arazi miktarları (dönüm).

Tapusuz Arazi (Dönüm)	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Yok	185	30	30
1-5	409	66,3	96,3
6-10	19	3,1	99,4
11-15	3	0,5	99,8
16 ve üzeri	1	0,2	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylerindeki her bir hanenin sahip olduğu tapusuz arazi miktarına bakıldığında (Tablo 3.8); %66,3 ile birinci sırada tapusuz arazi miktarı 1-5 dönüm olanlar yer alırken, %30 ile ikinci sırada tapusuz arazisi bulunmayanlar yer almaktadır.

3.1.9 Köylünün Sahip Olduğu Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Miktarı (Adet)

Tablo 3.9 Hanelerin sahip olduğu büyükbaş hayvan sayıları (adet).

Büyükbaş Hayvan (Adet)	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Yok	310	50,2	50,2
1-3	302	48,9	99,2
4-6	2	0,3	99,5
7-9	1	0,2	99,7
10-12	1	0,2	99,8
13 ve üzeri	1	0,2	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylerindeki her bir hanenin sahip olduğu büyükbaş hayvan sayısına bakıldığında (Tablo 3.9); %50,2'sinin hiç büyükbaş hayvanının olmadığı (Yok), %48,9'unun ise 1-3 adet arasında değiştiği görülmektedir.

Tablo 3.10 Hanelerin sahip olduğu küçükbaş hayvan sayıları (adet).

Küçükbaş Hayvan (Adet)	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Yok	595	96,4	96,4
1-3	21	3,4	99,8
13 ve üzeri	1	0,2	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylerindeki her bir hanenin sahip olduğu küçükbaş hayvan sayısına bakıldığında (Tablo 3.10); %96,4'ünün hiç küçükbaş hayvanının olmadığı (Yok), %3,4'ünün ise 1-3 adet arasında değiştiği görülmektedir. Buradaki orman köylerinde küçükbaş hayvancılığın yaygın olmadığı açıkça görülmektedir.

3.1.10 Köy Meralarının Hayvancılık İçin Yeterlilik Durumu

Tablo 3.11 Mevcut köy meralarının yeterliliği.

Meraların Yeterliliği	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Evet	180	29,2	29,2
Hayır	437	70,8	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylülerinin “Köy meralarını yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında (Tablo 3.11); %70,8'i köy meralarının yeterli olmadığını, %29,2'si ise yeterli olduğunu dile getirmiştir.

3.1.11 Köylünün Isınma ve Pişirmede Kullandığı Kaynak ve Materyaller

Tablo 3.12 Hanelerin ısınma ve pişirmede kullandıkları materyal.

Isınma ve Pişirme	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Odun+Kömür	3	0,5	0,5
Odun+Tüpgaz	15	2,4	2,9
Odun+Kömür+Tüpgaz	599	97,1	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylülerinin “Isınmada ve pişirmede ne kullanıyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara göre (Tablo 3.12); %97,1’inin odun, kömür ve tüpgazı birlikte kullandığı, %2,4’ünün odun ve tüpgazı birlikte kullandıkları, %0,5’inin ise odun ve kömürü birlikte kullandıkları görülmektedir.

3.1.12 Köylünün Yıllık İhtiyaç Duyduğu Odun Miktarı (Ster)

Tablo 3.13. Hanelerin yıllık ihtiyaç duydukları odun miktarları (ster).

Odun (ster)	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Yok	8	1,3	1,3
1-5	420	68,1	69,4
6-10	182	29,5	98,9
11-15	7	1,1	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylülerinin “Yıllık odun ihtiyacınız ne kadar?” sorusuna verdikleri cevaplar doğrultusunda (Tablo 3.13); %68,1 ile birinci sırada 1-5 ster olanlar, %29,5 ile ikinci sırada 6-10 ster olanlar, %1,3 ile üçüncü sırada odun ihtiyacı olamayanlar ve son sırada %1,1 ile 11-15 ster olanlar yer almaktadır.

3.1.13 Köylünün Sosyal Güvence Durumu

Tablo 3.14 Hanelerin sosyal güvence durumları.

Sosyal Güvence	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Var	525	85,1	85,1
Yok	92	14,9	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylülerinin “Herhangi bir sağlık güvenceniz var mı?” sorusuna verdikleri cevaplara göre (Tablo 3.14); %85,1’inin sosyal güvencesi bulunurken, %14,9’unun herhangi bir sosyal güvencesi bulunmamaktadır.

3.1.14 Köylünün Odun İhtiyacını Karşılama İçin Tercih Ettiği Ağaç Türleri

Tablo 3.15 Hanelerin ısınma ve pişirmede birincil olarak tercih ettikleri odun türleri.

Odun Türü	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Kayın	175	28,4	28,4
Meşe	307	49,8	78,1
Gürgen	129	20,9	99
Kestane	6	1	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylülerinin “Odun olarak hangi ağaç türlerini tercih ediyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevaplar sonucunda (Tablo 3.15); %49,8 ile birinci sırada Meşe, %28,4 ile ikinci sırada Kayın, %20,9 ile üçüncü sırada Gürgen ve %1 ile son sırada Kestane ağacı yer almaktadır.

3.1.15 Köylünün Orman Suçlarına Karşı Bilinci

Tablo 3.16 Hanelerin orman suçları hakkındaki bilgi düzeyleri.

Suç Bilgisi	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Çok Azını	3	0,5	0,5
Bazılarını	44	7,1	7,6
Çoğunu	260	42,1	49,8
Hepsini	310	50,2	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylülerinin “Orman yasasına göre suç olan eylemleri biliyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplar doğrultusunda (Tablo 3.16); %50,2’si Hepsini, %42,1’i Çoğunu, %7,1’i Bazılarını, %0,5’i Çok Azını bildiğini dile getirmiştir.

3.1.16 Köylünün Kendisine Tanınan Yasal Haklara Karşı Bilinci

Tablo 3.17 Hanelerin yasalarca kendilerine tanınan haklara olan bilgi düzeyleri.

Hakların Bilgisi	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Hiçbirini	8	1,3	1,3
Çok Azını	49	7,9	9,2
Bazılarını	247	40	49,3
Çoğunu	198	32,1	81,4
Hepsini	115	18,6	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylülerinin “Orman yasasına göre haklarınızı biliyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında (Tablo 3.17); %40’ı Bazılarını, %32,1’i Çoğunu, %18,6’sı Hepsini, %7,9’u Çok Azını ve %1,3’ü Hiçbirini bilmediğini dile getirmiştir.

3.1.17 Köylünün Orman Cezalarına Bakış Açısı

Tablo 3.18 Hanelerin orman cezalarına bakış açıları.

Cezalar	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Önemsiz	3	0,5	0,5
Hafif	5	0,8	1,3
Normal	32	5,2	6,5
Ağır	222	36	42,5
Çok Ağır	355	57,5	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylülerinin “Orman suçu cezalarının ağırlığını nasıl buluyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevapların sonuçlarına göre (Tablo 3.18); %57,5’i Çok Ağır, %36’sı Ağır, %5,2’si Normal, %0,8’i Hafif ve %0,5’i Önemsiz bulduğunu dile getirmiştir.

3.1.18 Köylüye Göre Orman Koruma İşi

Tablo 3.19 Hanelere göre orman koruma işini yerine getiren kişiler.

Orman Koruma	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Köylü	432	70	70
Ormancı	174	28,2	98,2
Diğer	11	1,8	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylülerinin “Orman koruma işini en iyi kim yapar?” sorusuna verdikleri cevaplara göre (Tablo 3.19); %70’i ormanları köylünün koruduğu cevabını verirken, %28,2’si ormancuların koruduğunu dile getirmiştir. %1,8’i orman koruma işini diğer kurum ya da kişilerin gerçekleştirdiğini dile getirmişlerdir.

3.1.19 Köylü İçin Ormanın Anlamı

Tablo 3.20 Haneler açısından ormanın kendileri için anlamı.

Orman İfade	Hane Sayısı	Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
İş (Gelir)	362	58,7	58,7
Sağlık	167	27,1	85,7
Estetik ve Rekreasyon	86	13,9	99,7
Erozyon Önleme	2	0,3	100
TOPLAM	617	100	

Orman köylülerinin “Orman sizin için ne ifade ediyor?” sorusuna verdikleri cevapların sonucuna göre (Tablo 3.20); %58,7 ile birinci sırada İş (Gelir), %27,1 ile ikinci sırada Sağlık, %13,9 ile üçüncü sırada Estetik ve Rekreasyon ve son sırada %0,3 ile Erozyon Önleme yer almaktadır.

3.2 HANELERE YÖNELİK ANKET İLE ELDE EDİLEN VERİLERİN ANALİZİ VE YORUMU

Anketlerden elde ettiğimiz veriler ile orman köylülerinin sosyo-ekonomik yapısı ve suç bilinçleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Verilerimizi istatistiki açıdan değerlendirmek ve yorumlamak için Tek Örneklem Kolmogorov-Smirnov Testi, Kruskal Wallis H Testi, Mann-Whitney U Testi, Korelasyon Analizi ve Faktör Analizi kullanılmıştır.

Analizlere başlamadan önce uygun analizleri seçmek için verilerin özellikleri belirlenmiştir. Parametrik testlerin kullanılabilmesi için verilerin normal dağılması ve homojen olması gerekmektedir. Bu nedenle elde ettiğimiz verilerin normal dağılıma uygunluğu Tek Örneklem Kolmogorov-Smirnov Testi kullanılarak belirlenmiştir. Yapılan testin sonucunda tablonun Assymp.Sig. (Anlamlılık) satırındaki değerlerin istatistiksel anlamlılık hesaplamalarında sınır değeri kabul edilen 0,05'den küçük olması incelenen faktörlerin dağılımlarının normal olmadığını göstermiştir. Bu sebeple analizler için parametrik olmayan (non-parametrik) test yöntemleri tercih edilmek zorunda kalmıştır.

Verilerimizin normal dağılım gösterip göstermediğini belirledikten sonra verilerin ortalamalarının çeşitli özelliklere göre farklılık gösterip göstermediği Kruskal Wallis H Testi kullanılarak belirlenmiştir (Tablo 3.21). Kruskal Wallis Testi sonucunda elde edilen tablonun "Asymp. Sig (Anlamlılık)" değeri $p > 0,05$ çıkması değişkenler arasında anlamlı bir farkın olmadığı, $p < 0,05$ çıkması ise değişkenler arasında anlamlı bir farkın olduğunu göstermektedir. Analiz sonucunda aralarında anlamlı fark çıkan değişkenler için, farkın hangi gruplardan kaynaklandığını ortaya koymak amacıyla Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır.

3.2.1 Öğrenim Durumuna Göre Suç Bilinci

Tablo 3.21 Suç bilincinin öğrenim durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suçlar	Yok	34	332,29	4	31,568	0,00	Anlamlı (p<0,05)
	İlkokul	396	325,73				
	Ortaokul	77	215,93				

Tablo 3.21 (devam ediyor).

Değişken	Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suçlar	Lise	107	307,66	4	31,568	0,00	Anlamlı (p<0,05)
	Lisans	3	272,50				
	TOPLAM	617					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda öğrenim durumu ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (p<0,05). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.22).

Tablo 3.22 Orman köylülerinin öğrenim durumları ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Yok	34	219,32	7457	-0,21	0,83
İlkokul	396	215,17	85208		
TOPLAM	430				
Yok	34	70,71	2404	-3,51	0,00
Ortaokul	77	49,51	3812		
TOPLAM	111				
Yok	34	75,46	2565,5	-0,83	0,41
Lise	107	69,58	7445,5		
TOPLAM	141				
İlkokul	396	250,53	99211	-5,45	0,00
Ortaokul	77	167,4	12890		
TOPLAM	473				
İlkokul	396	255,26	101084	-1,10	0,27
Lise	107	239,93	25672		
TOPLAM	503				
İlkokul	396	200,27	79306	-0,61	0,55
Lisans	3	164,67	494		
TOPLAM	399				
Ortaokul	77	75,86	5841,5	-3,99	0,00
Lise	107	104,47	11178,5		
TOPLAM	184				

3.22 (devam ediyor).

Öğrenim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Ortaokul	77	40,16	3092,5	-0,73	0,47
Lisans	3	49,17	147,5		
TOPLAM	80				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.22); herhangi bir öğrenim durumu olmayanların (Yok) ortaokul mezunlarına, ilkokul mezunlarının ortaokul, lise mezunlarının da ortaokul mezunlarına göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

3.2.2 Ana Gelir Kaynağına Göre Suç Bilinci

Tablo 3.23 Suç bilincinin ana gelir kaynağına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Ana Gelir	N	Sıra Ortalaması	sd	X²	p	Anlamlı Fark
Suçlar	Emekli	321	299,03	5	27,15	0,00	Anlamlı ($p < 0,05$)
	İşçi	180	348,71				
	Memur	22	345,91				
	Esnaf	11	345,05				
	Çiftçi	32	234,50				
	Diğer	51	254,62				
	TOPLAM	617					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ana gelir kaynağı ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında oluştuğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.24).

Tablo 3.24 Orman köylülerinin ana gelirleri ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Ana Gelir	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Emekli	321	236,52	75924,5	-3,37	0,00
İşçi	180	276,81	49826,5		
TOPLAM	501				
Emekli	321	170,31	54669,5	-1,35	0,18
Memur	22	196,66	4326,5		
TOPLAM	343				
Emekli	321	165,69	53185	-0,93	0,35
Esnaf	11	190,27	2093		
TOPLAM	332				
Emekli	321	180,33	57887,5	-2,17	0,03
Çiftçi	32	143,55	4593,5		
TOPLAM	353				
Emekli	321	190,18	61047,5	-1,84	0,07
Diğer	51	163,34	8330,5		
TOPLAM	372				
İşçi	180	101,69	18304,5	-0,16	0,88
Memur	22	99,93	2198,5		
TOPLAM	202				
İşçi	180	96,04	17288	-0,05	0,96
Esnaf	11	95,27	1048		
TOPLAM	191				
İşçi	180	112,45	20241	-3,83	0,00
Çiftçi	32	73,03	2337		
TOPLAM	212				
İşçi	180	123,71	22268	-3,75	0,00
Diğer	51	88,78	4528		
TOPLAM	231				
Memur	22	16,95	373	-0,05	0,96
Esnaf	11	17,09	188		
TOPLAM	33				
Memur	22	33,57	738,5	-2,68	0,01
Çiftçi	32	23,33	746,5		
TOPLAM	54				
Memur	22	44,8	985,5	-2,31	0,02
Diğer	51	33,64	1715,5		
TOPLAM	73				

Tablo 3.24 (devam ediyor).

Ana Gelir	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Esnaf	11	27,64	304	0,05	0,09
Çiftçi	32	20,06	642		
TOPLAM	43				
Esnaf	11	38,77	426,5	-1,63	0,10
Diğer	51	29,93	1526,5		
Total	62				
Çiftçi	32	40,53	1297	-0,50	0,62
Diğer	51	42,92	2189		
TOPLAM	83				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.24); geçim kaynağını İşçilik yaparak sağlayanların suç bilinçlerinin Emeklilere, Çiftçilik ve Diğer işlerde çalışanlara, Emeklilerin suç bilinçlerinin Çiftçilik, Memurların ise Çiftçilik ve Diğer işlerde çalışarak geçimini sağlayanlara göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

3.2.3 Yan Gelir Kaynağına Göre Suç Bilinci

Tablo 3.25 Suç bilincinin yan gelir kaynağına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Yan Gelir	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suçlar	Tarım	34	276,41	15	41,737	0,00	Anlamlı ($p < 0,05$)
	Hayvancılık	15	386,50				
	Ticaret	7	237,21				
	Tarım+Hayvancılık	29	358,33				
	Tarım+Ormancılık	9	221,83				
	Tarım+Ticaret	1	177,50				
	Tarım+Diğer	36	334,78				
	Ormancılık+Diğer	1	462,50				

Tablo 3.25 (devam ediyor).

Değişken	Yan Gelir	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suçlar	Hayvancılık+Diğer	6	269,33	15	41,737	0,00	Anlamlı (p<0,05)
	Ormancılık+Hayvancılık+Diğer	1	462,50				
	Tarım+Ormancılık+Hayvancılık	16	265,37				
	Tarım+Hayvancılık+Diğer	7	168,71				
	Tarım+Ticaret+Diğer	14	224,68				
	Hepsi	1	462,50				
	Yok	375	324,67				
	Diğer	65	243,85				
	TOPLAM	617					

Kruskal Walis H Testi sonucunda yan gelir kaynağı ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında oluştuğunu belirlemek için Mann Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.26). Burada ikili gruplarımızın sayısı fazla olduğu için anlam kargaşasını önlemek amacıyla sadece aralarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunan gruplara yer verilmiştir.

Tablo 3.26 Orman köylülerinin yan gelir ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Yan Gelir	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Tarım	34	22,46	763,5	-2,09	0,04
Hayvancılık	15	30,77	461,5		
TOPLAM	49				
Hayvancılık	15	13,2	198	-2,08	0,04
Ticaret	7	7,86	55		
TOPLAM	22				
Hayvancılık	15	14,7	220,5	-2,23	0,03
Tarım+Ormancılık	9	8,83	79,5		
TOPLAM	24				
Hayvancılık	15	19,13	287	-2,11	0,04
Tarım+Ormancılık+Hayvancılık	16	13,06	209		
TOPLAM	31				
Hayvancılık	15	13,6	204	-2,51	0,01
Tarım+Hayvancılık+Diğer	7	7	49		
TOPLAM	22				
Hayvancılık	15	55,3	829,5	-2,99	0,00
Diğer	65	37,08	2410,5		
TOPLAM	80				

Tablo 3.26 (devam ediyor).

Yan Gelir	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Hayvancılık	15	18,53	278	-2,57	0,01
Tarım+Ticaret+Diğer	14	11,21	157		
TOPLAM	29				
Tarım+Hayvancılık	29	20,33	589,5	-2,43	0,02
Tarım+Hayvancılık +Diğer	7	10,93	76,5		
TOPLAM	36				
Tarım+Hayvancılık	29	58,84	1706,5	-2,93	0,00
Diğer	65	42,44	2758,5		
TOPLAM	94				
Tarım+Hayvancılık	29	24,83	720	-2,38	0,02
Tarım+Ticaret+Diğer	14	16,14	226		
TOPLAM	43				
Tarım+Diğer	36	23,69	853	-2,23	0,03
Tarım+Hayvancılık+Diğer	7	13,29	93		
TOPLAM	43				
Tarım+Diğer	36	60,06	2162	-2,52	0,01
Diğer	65	45,98	2989		
TOPLAM	101				
Tarım+Diğer	36	27,86	1003	-2,03	0,04
Tarım+Ticaret+Diğer	14	19,43	272		
TOPLAM	50				
Tarım+Hayvancılık+Diğer	7	98,07	686,5	-2,58	0,01
Yok	375	193,24	72466,5		
TOPLAM	382				
Yok	375	229,27	85977	-3,94	0,00
Diğer	65	169,89	11043		
TOPLAM	440				
Yok	375	197,3	73989	-2,39	0,02
Tarım+Ticaret+Diğer	14	133,29	1866		
TOPLAM	389				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.26); yan geliri Hayvancılık olanların yan geliri Tarım, Ticaret, Tarım+Ormancılık, Tarım+Ormancılık+Hayvancılık, Tarım+Hayvancılık+Diğer, Diğer, Tarım+Ticaret+Diğer; Tarım+Hayvancılık olanların yan geliri Tarım+Hayvancılık+Diğer, Diğer, Tarım+Ticaret +Diğer; Tarım+Diğer olanların yan geliri Tarım+Hayvancılık+Diğer, Diğer, Tarım+Ticaret+ Diğer; yan geliri olmayanların (Yok) yan geliri Tarım+Hayvancılık+Diğer, Diğer, Tarım+Ticaret+Diğer olanlara göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır

($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde istatistiki açıdan anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

3.2.4 Konut Türüne Göre Suç Bilinci

Tablo 3.27 Suç bilincinin konut türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Konut Türü	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suçlar	Beton	488	311,64	3	8,923	0,03	Anlamlı ($p < 0,05$)
	Ahşap+Beton	44	332,09				
	Prefabrik	4	462,50				
	TOPLAM	617					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ana gelir kaynağı ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında oluştuğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.28).

Tablo 3.28 Orman köylülerinin konut türleri ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Konut Türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Ahşap	81	254,23	20592,50	-2,03	0,041
Beton	488	290,11	141572,50		
TOPLAM	569				
Ahşap	81	58,93	4773,00	-1,88	0,060
Ahşap+beton	44	70,50	3102,00		
TOPLAM	125				
Ahşap	81	41,81	3387,00	-2,18	0,044
Prefabrik	4	67,00	268,00		
TOPLAM	85				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.28); konut türü beton olanların ahşap olanlara, prefabrik olanların ahşap olanlara göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde istatistiki açıdan anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

3.2.5 Sosyal Güvence Durumuna Göre Suç Bilinci

Tablo 3.29 Suç bilincinin sosyal güvenceye göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Sosyal Güvence	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Var	525	314,39	165055,5	-2,01	0,045
Yok	92	278,23	25597,5		
TOPLAM	617				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda (Tablo 3.29); sosyal güvencesi olanların suç bilincinin herhangi bir sosyal güvencesi olmayanlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

3.2.6 Odun Türüne Göre Suç Bilinci

Tablo 3.30 Suç bilincinin odun türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Odun Türü	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suçlar	Kayın	175	279,51	3	16,56	0,00	Anlamlı (p<0,05)
	Meşe	307	327,46				
	Gürgen	129	312,71				
	Kestane	6	145,08				
	TOPLAM	617					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda odun türü ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında oluştuğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.31).

Tablo 3.31 Odun türü ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Odun Türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Kayın	175	217,59	38078	-3,189	0,001
Meşe	307	255,13	78325		
TOPLAM	482				

Tablo 3.31(devam ediyor).

Odun Türü	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Kayın	175	145,54	25469,5	-1,78	0,075
Gürgen	129	161,94	20890,5		
TOPLAM	304				
Kayın	175	92,38	16166	-2,09	0,036
Kestane	6	50,83	305		
TOPLAM	181				
Meşe	307	221,59	68029	-0,897	0,369
Gürgen	129	211,14	27237		
TOPLAM	436				
Meşe	307	158,73	48731,5	-2,756	0,005
Kestane	6	68,25	409,5		
TOPLAM	313				
Gürgen	129	69,63	8982	-2,497	0,012
Kestane	6	33,00	198		
TOPLAM	135				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.31); yakacak odun olarak Meşe'yi tercih edenlerin Kayın ve Gürgen'i tercih edenlere, Kayın'ı tercih edenlerin Kestane'yi tercih edenlere, Gürgen'i tercih edenlerin de Kestane'yi tercih edenlere göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde istatistiki açıdan anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

3.2.7 Hakların Bilincine Göre Suç Bilinci

Tablo 3.32 Suç bilincinin hakların bilincine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Haklar	N	Sıra Ortalaması	sd	X²	p	Anlamlı Fark
Suçlar	Hiçbirini	8	391,25	4	15,666	0,003	Anlamlı ($p < 0,05$)
	Çok Azını	49	317,26				
	Bazılarını	247	316,63				
	Çoğunu	198	323,07				
	Hepsini	115	259,11				
	TOPLAM	617					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda hakların bilinci ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında oluştuğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.33).

Tablo 3.33 Orman köylülerinin hak bilinçleri ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Haklar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Hiçbirini	8	34	272	-1,05	0,29
Çok Azını	49	28,18	1381		
TOPLAM	57				
Hiçbirini	8	156,75	1254	-1,26	0,21
Bazılarını	247	127,07	31386		
TOPLAM	255				
Hiçbirini	8	125,63	1005	-1,22	0,22
Çoğunu	198	102,61	20316		
TOPLAM	206				
Hiçbirini	8	88,38	707	-2,62	0,01
Hepsini	115	60,17	6919		
TOPLAM	123				
Çok Azını	49	148,9	7296	-0,04	0,97
Bazılarını	247	148,42	36660		
TOPLAM	296				
Çok Azını	49	122,76	6015	-0,15	0,88
Çoğunu	198	124,31	24613		
TOPLAM	247				
Çok Azını	49	92,46	4530,5	-1,99	0,05
Hepsini	115	78,26	8999,5		
TOPLAM	164				
Bazılarını	247	192,05	47436	-3,14	0,00
Hepsini	115	158,84	18267		
TOPLAM	362				
Çoğunu	198	169,28	33518	-3,57	0,00
Hepsini	115	135,85	15623		
TOPLAM	313				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.33); yasalarca köylüye tanınan hakların Hiçbirini bilmeyenlerin Hepsini bilenlere, Bazılarını bilenler Hepsini bilenlere ve Çoğunu bilenlerin Hepsini bilenlere göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde istatistiki açıdan anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

3.2.8 Cezalara Göre Suç Bilinci

Tablo 3.34 Suç bilincinin cezalara göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Cezalar	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suçlar	Önemsiz	3	367,50	4	42,936	0,00	Anlamlı
	Hafif	5	230,70				
	Normal	32	164,30				
	Ağır	222	286,84				
	Çok Ağır	355	336,51				
	TOPLAM	617					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda hakların bilinci ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında oluştuğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.35).

Tablo 3.35 Orman köylülerinin cezalara bakış açısı ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Cezalar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Önemsiz	3	5,5	16,5	-0,97	0,34
Hafif	5	3,9	19,5		
TOPLAM	8				
Önemsiz	3	28,17	84,5	-1,93	0,05
Normal	32	17,05	545,5		
TOPLAM	35				
Önemsiz	3	142,33	427	-0,87	0,38
Ağır	222	112,6	24998		
TOPLAM	225				

Tablo 3.35 (devam ediyor).

Cezalar	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Önemsiz	3	197,5	592,5	-0,35	0,73
Çok Ağır	355	179,35	63668,5		
TOPLAM	358				
Hafif	5	21,3	106,5	-0,55	0,58
Normal	32	18,64	596,5		
TOPLAM	37				
Hafif	5	91,6	458	-0,85	0,39
Ağır	222	114,5	25420		
TOPLAM	227				
Hafif	5	122,9	614,5	-1,44	0,15
Çok Ağır	355	181,31	64365,5		
TOPLAM	360				
Normal	32	81,72	2615	-4,14	0,00
Ağır	222	134,1	29770		
TOPLAM	254				
Normal	32	96,39	3084,5	-5,84	0,00
Çok Ağır	355	202,8	71993,5		
TOPLAM	387				
Ağır	222	260,13	57749	-3,72	0,00
Çok Ağır	355	307,05	109004		
TOPLAM	577				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.35); orman suçlarına verilen cezaları Ağır bulanların Normal bulanlara, Çok Ağır bulanların Normal ve Ağır bulanlara göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Diğer ikili ilişkilerde istatistiki açıdan anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p > 0,05$).

3.2.9 Orman Korumaya Göre Suç Bilinci

Tablo 3.36 Suç bilincinin orman korumaya göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Orman Koruma	N	Sıra Ortalaması	sd	X2	p	Anlamlı Fark
Suçlar	Köylü	432	319,91	2	10,292	0,005	Anlamlı (p<0,05)
	Ormancı	174	277,99				
	Diğer	11	370,95				
	TOPLAM	617					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda hakların bilinci ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur (p<0,05). Bu farklılığın hangi gruplar arasında oluştuğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.37).

Tablo 3.37 Orman koruma ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Orman Koruma	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Köylü	432	315,36	136236,5	-2,94	0,003
Ormancı	174	274,05	47684,5		
TOPLAM	606				
Köylü	432	221,05	95493,5	-1,112	0,266
Diğer	11	259,32	2852,5		
TOPLAM	443				
Ormancı	174	91,44	15911	-1,714	0,086
Diğer	11	117,64	1294		
TOPLAM	185				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.37); orman koruma işini Köylü'nün gerçekleştirdiği cevabını verenlerin Ormancı cevabını verenlere göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0,05). Diğer ikili ilişkilerde istatistiki açıdan anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır (p>0,05).

3.2.10 Orman İfadeye Göre Suç Bilinci

Tablo 3.38 Suç bilincinin orman ifadeye göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis H Testi sonucu.

Değişken	Orman İfade	N	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Suçlar	İş (Gelir)	362	298,62	3	13,689	0,003	Anlamlı (p<0,05)
	Sağlık	167	302,25				
	Estetik ve Rekreasyon	86	367,28				
	Erozyon Önleme	2	244,00				
	TOPLAM	617					

Kruskal Wallis H Testi sonucunda hakların bilinci ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur (p<0,05). Bu farklılığın hangi gruplar arasında oluştuğunu belirlemek için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır (Tablo 3.39).

Tablo 3.39 Orman ifade ile suç bilinçleri arasındaki anlamlılığı tespit etmek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonuçları.

Orman İfade	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
İş (Gelir)	362	264,24	95653,5	-0,189	0,85
Sağlık	167	266,66	44531,5		
TOPLAM	529				
İş (Gelir)	362	214,69	77717,5	-3,711	0,00
Estetik ve Rekreasyon	86	265,8	22858,5		
TOPLAM	448				
İş (Gelir)	362	182,7	66137,5	-0,55	0,58
Erozyon Önleme	2	146,25	292,5		
TOPLAM	364				
Sağlık	167	118,42	19775,5	-2,948	0,003
Estetik ve Rekreasyon	86	143,67	12355,5		
TOPLAM	253				
Sağlık	167	85,18	14225,5	-0,489	0,62
Erozyon Önleme	2	69,75	139,5		
TOPLAM	169				
Estetik ve Rekreasyon	86	44,81	3854	-0,944	0,34
Erozyon Önleme	2	31	62		
TOPLAM	88				

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ortaya çıkan gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda (Tablo 3.39); ormanı Estetik ve Rekreasyon olarak görenlerin İş (Gelir) ve Sağlık olarak

görelere göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde istatistiki açıdan anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

Tablo 3.40 Analizlerde kullanılan değerlere ait istatistiki değerler.

Değişkenler	N	Minimum (X_{min})	Maksimum (X_{max})	Ortalama (\bar{X})	Standart Sapma (S_x)	Varyans (V)
Erkek	617	1	9	1,77	0,82	0,67
Kadın	617	1	5	2,06	0,85	0,72
15 Yaş Altı	617	0	4	0,36	0,73	0,53
Öğrenim	617	1	6	2,44	0,87	0,76
Ana Gelir	617	1	6	2,04	1,56	2,42
Yan Gelir	617	1	17	12,75	4,57	20,90
Aylık Masraf	617	2	5	3,39	0,78	0,61
Konut Türü	617	1	4	1,95	0,48	0,23
Tapulu	617	1	5	2,37	0,63	0,39
Tapusuz	617	1	5	1,75	0,55	0,30
Büyükbaş	617	1	6	1,52	0,56	0,32
Küçükbaş	617	1	6	1,04	0,27	0,07
Meralar	617	1	2	1,71	0,45	0,21
Isınma	617	4	6	5,97	0,21	0,04
Odun Miktarı	617	1	4	2,30	0,51	0,26
Sosyal Güvence	617	1	2	1,15	0,36	0,13
Odun Türü	617	1	4	1,94	0,73	0,53
Suç Bilinci	617	2	5	4,42	0,65	0,42
Haklar	617	1	5	3,59	0,92	0,85
Cezalar	617	1	5	4,49	0,68	0,46
Orman Koruma	617	1	3	1,32	0,50	0,25
Orman İfade	617	1	4	1,56	0,74	0,55

Araştırmanın amacına ulaşması için analize sokulan 22 adet değişken arasındaki ikili ilişkilerin derecesini görmek ve bu korelasyon katsayılarına bağlı olarak faktör analizini gerçekleştirmek için, hesaplanan ikili doğrusal korelasyon katsayıları ve bunların güven düzeyleri aşağıdaki değişkenler arasındaki korelasyon katsayıları çizelgesinde (Tablo 3.41) verilmiştir.

Tablo 3.41 Değişkenler arasındaki korelasyon katsayıları (Spearman'ın rho).

Değerler	Erkek	Kadın	15 Yaş Altı	Öğrenim	Ana Gelir	Yan Gelir	Aylık Masraf	Konut Türü	Tapulu	Tapusuz	Büyükbaş	Küçükbaş
Erkek	1,00	0,278**	0,294**	-0,02	0,217**	-0,176**	0,412**	0,00	0,254**	0,112**	0,200**	0,08
Kadın		1,00	0,315**	0,088*	0,200**	-0,138**	0,368**	0,03	0,095*	0,092*	0,188**	0,03
15 Yaş Altı			1,00	0,092*	0,327**	-0,233**	-0,04	0,119**	0,163**	-0,181**	0,03	0,00
Öğrenim				1,00	0,211**	0,01	0,06	0,04	-0,111**	0,04	-0,05	0,00
Ana Gelir					1,00	-0,142**	-0,02	-0,01	0,03	-0,02	0,05	0,04
Yan Gelir						1,00	0,04	-0,02	-0,201**	0,04	-0,120**	-0,02
Aylık Masraf							1,00	-0,03	0,096*	0,259**	0,135**	0,00
Konut Türü								1,00	0,01	-0,02	-0,05	0,01
Tapulu									1,00	0,07	0,108**	0,05
Tapusuz										1,00	0,08	0,06
Büyükbaş											1,00	0,129**
Küçükbaş												1,00
Meralar												
Isınma												
Odun Miktarı												
Sosyal Güvence												
Odun Türü												
Suç Bilinci												
Haklar												
Cezalar												
Orman Koruma												
Orman İfade												

(*): 0.05 güven düzeyinde anlamlı

(**): 0.01 güven düzeyinde anlamlı

Tablo 3.41 (devam ediyor).

Değerler	Meralar	Isınma	Odun Miktarı	Sosyal Güvence	Odun Türü	Suç Bilinci	Haklar	Cezalar	Orman Koruma	Orman İfade
Erkek	0,03	-0,07	0,431**	0,06	-0,01	0,01	0,00	0,03	0,01	0,01
Kadın	0,01	-0,01	0,382**	0,086*	0,04	0,099*	0,110**	-0,01	-0,03	-0,06
15 Yaş Altı	-0,05	-0,05	0,122**	0,157**	-0,01	0,01	-0,07	-0,02	0,131**	0,174**
Öğrenim	0,04	0,02	-0,04	0,06	-0,03	-0,131**	0,149**	-0,08	0,00	-0,085*
Ana Gelir	0,01	-0,02	0,07	0,396**	0,083*	0,01	0,02	0,03	-0,03	0,01
Yan Gelir	-0,04	0,089*	-0,098*	-0,139**	0,083*	-0,08	0,185**	-0,164**	0,05	-0,176**
Aylık Masraf	-0,04	0,161**	0,267**	-0,222**	0,02	0,06	0,081*	-0,02	-0,04	-0,133**
Konut Türü	-0,02	0,00	0,01	-0,02	-0,02	0,103*	-0,04	0,00	0,05	0,148**
Tapulu	0,03	-0,02	0,240**	0,01	-0,04	0,00	-0,04	0,086*	0,01	0,087*
Tapusuz	-0,01	0,104**	0,07	-0,105**	-0,01	-0,04	0,04	0,07	-0,08	-0,147**
Büyükbaş	0,097*	-0,01	0,241**	0,07	-0,02	0,04	0,05	0,05	-0,141**	-0,132**
Küçükbaş	0,03	-0,121**	0,097*	0,092*	0,02	0,03	-0,01	-0,02	-0,01	0,00
Meralar	1,00	-0,090*	0,03	0,129**	-0,04	0,06	-0,06	-0,05	-0,03	0,03
Isınma		1,00	-0,170**	-0,117**	0,124**	0,03	0,111**	-0,03	-0,02	-0,080*
Odun Miktarı			1,00	0,07	-0,01	-0,02	0,01	0,07	-0,08	-0,098*
Sosyal Güvence				1,00	-0,01	-0,081*	0,01	0,02	0,04	0,00
Odun Türü					1,00	0,07	0,127**	0,03	-0,04	-0,119**
Suç Bilinci						1,00	-0,105**	0,225**	-0,098*	0,104**
Haklar							1,00	-0,07	-0,107**	-0,214**
Cezalar								1,00	-0,279**	0,01
Orman Koruma									1,00	0,227**
Orman İfade										1,00

(*) : 0.05 güven düzeyinde anlamlı

(**) : 0.01 güven düzeyinde anlamlı

Tablo 3.41’de görüldüğü gibi; Suç Bilinci ile Öğrenim arasında %99 güven düzeyinde negatif (-) yönde anlamlı korelasyon vardır. Ayrıca Suç Bilinci ile Kadın, Suç Bilinci ile Konut Türü arasında %95 güven düzeyinde pozitif (+) yönde ve Suç Bilinci ile Sosyal Güvence arasında negatif (-) yönde anlamlı korelasyonlar vardır.

Suç Bilinci üzerinde önemli etkileri olan ve yukarıda belirtilen değişkenlerin birbirleriyle olan ikili ilişkilerini açıklamak, Suç Bilinci üzerindeki toplu etkilerini belirlemek yönünden yeterli olmamaktadır. Bu nedenle, bu karmaşık yapı içinde yüksek korelasyon gösteren değişkenlerin gruplandırılması ve böylece değişken gruplarının net bir şekilde ortaya konması amacıyla faktör analizi uygulanmıştır. Faktör analizinde, temel bileşenler analiz modeli (Principal Component Analysis) ve Kaiser kriteri esas alınarak 6 ortak (asal=temel) faktör türetilmiştir (Tablo 3.42).

Tablo 3.42 Faktör analizi sonuçlarına göre toplam varyansın açıklanması.

Faktörler	İlk Özdeğerler			Rotasyon Öncesi Çevrilmemiş Faktör Yüklerinin Karesi			Rotasyon Sonucu Çevrilmiş Faktör Yüklerinin Karesi		
	Toplam	Varyans (%)	Birikimli Varyans (%)	Toplam	Varyans (%)	Birikimli Varyans (%)	Toplam	Varyans (%)	Birikimli Varyans (%)
1	2,361	15,738	15,738	2,361	15,738	15,738	2,11	14,07	14,07
2	1,895	12,631	28,37	1,895	12,631	28,37	1,702	11,35	25,419
3	1,444	9,629	37,999	1,444	9,629	37,999	1,666	11,105	36,524
4	1,262	8,411	46,41	1,262	8,411	46,41	1,293	8,621	45,145
5	1,127	7,516	53,926	1,127	7,516	53,926	1,234	8,229	53,374
6	1,042	6,946	60,872	1,042	6,946	60,872	1,125	7,498	60,872
7	0,915	6,098	66,97						
8	0,83	5,536	72,506						
9	0,731	4,874	77,38						
10	0,704	4,692	82,072						
11	0,647	4,315	86,387						
12	0,639	4,26	90,647						
13	0,543	3,617	94,264						
14	0,522	3,478	97,742						
15	0,339	2,258	100						

Tablo 3.42’de görüldüğü üzere, özdeğer istatistiği 1’den büyük olan ilk 6 faktör türetilmiştir. Birinci faktör toplam varyansın %14,07’sini, 2. faktör toplam varyansın %11,35’ini, 3. faktör varyansın %11,105’ini açıklamaktadır. Türetilen 6 ortak faktör ise toplam varyansın %60,872’sini açıklamaktadır.

Faktörlerin isimlendirilebilmesi ve yorumlanmasının kolaylaştırılması açısından, dönüştürülmüş faktör matrisi esas alınmıştır (Tablo 3.43). Yorumlamaları ve isimlendirmeleri daha kolay yapabilmek amacıyla 0,5'den küçük olan faktör yüklerine bu çizelgede yer verilmemiştir.

Tablo 3.43 Dönüştürülmüş faktör matrisi.

Değişkenler	Faktörler					
	1	2	3	4	5	6
Erkek	0,714					
Odun Miktarı	0,709					
Kadın	0,703					
Aylık Masraf	0,673					
Sosyal Güvence		0,77				
Ana Gelir		0,769				
Orman İfade			0,702			
Yan Gelir			-0,586			
Konut Türü			0,566			
15 Yaş Altı			0,554			
Cezalar				-0,809		
Orman Koruma				0,745		
Odun Miktarı					0,721	
Isınma					0,708	
Öğrenim						0,851

Dönüştürülmüş faktör matrisinde de görüldüğü gibi; 22 adet değişken arasındaki korelasyonlar toplam 6 faktör ile temsil edilmiştir. Her faktörde, en yüksek korelasyona sahip değişken ilk sırada yer almıştır. Böylelikle, 1. faktörün ilk değişkeni; erkek birey sayısı, 2. faktörün ilk değişkeni; sosyal güvence, 3. faktörün ilk değişkeni; orman ifade, 4. faktörün ilk değişkeni; köylünün orman suçlarına verilen cezalara bakış açısı, 5. faktörün ilk değişkeni; ısınma ve pişirmede kullanılan odun miktarı, 6. faktörün ilk değişkeni; öğrenim durumu çıkmıştır.

Özetlenecek olursa, faktör analizi sonucunda; orman köylüsünün orman suçlarına ilişkin bilgi düzeyleri ve suçlar üzerinde etkili olan 6 adet faktör belirlenmiştir. Bu faktörler, önem derecelerine göre aşağıda verilmiştir.

<u>Faktör İsmi</u>	<u>Ağırlığı (%)</u>
1. Köylerin Nüfusu	14,07
2. Köylünün Sosyo-Ekonomik Yapısı	11,35
3. Köylü İçin Ormanın Anlamı	11,105
4. Köylülerin Orman Cezalarına Bakış Açıları	8,621
5. Isınma ve Pişirmede Kullanılan Odunun Türü	8,229
6. Köylünün Öğrenim Durumu	7,498
TOPLAM	60,872

3.3 KÖY BİLGİ FORMU İLE ELDE EDİLEN VERİLERİN ANALİZİ VE YORUMU

Araştırmamızın ikinci bölümünde 1993-2010 yılları arasında suç zabıt defterine kaydedilmiş olan her bir orman köyüne ait toplam orman suçları ile orman köylülerinin sosyo-ekonomik yapıları arasındaki ilişki incelenmiştir. Birinci bölümde de belirtildiği gibi öncelikle uygun analiz türünün seçimi için verilerin normal dağılım gösterip göstermediği, homojen olup olmadığı belirlenmiştir. Burada analize konu olan grup sayımız 50'den küçük (30 tane) olduğu için Shapiro-Wilks W Testi tercih edilmiştir.

W test istatistiği, $0 < W \leq 1$ aralığında değişim gösterir. 1'e yakın değerler değişkenin normal dağılıma sahip olduğunu, 0'a yakın değerler ise değişkenin normal dağılıma sahip olmadığını gösterir. Shapiro-Wilks W Testi sonucunda değerlerimiz 1'e yakın çıkmadığı için normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir. Bu nedenle verilerin analizi için parametrik olmayan testler kullanılmıştır (Özdamar 2004).

Araştırmada, değişkenler arasındaki ikili ilişkilerin derecesini ve yönünü belirlemek amacıyla öncelikle Korelasyon Analizi (verilerimiz normal dağılım göstermediği için Spearman Korelasyon Analizi) uygulanmıştır. Analiz sonucunda, değişkenler arasındaki ikili doğrusal korelasyon katsayılarının 0,05 ve 0,01 güven düzeyinde anlamlı olup olmadıkları incelenmiştir. Değişkenler arasındaki korelasyon katsayılarına göre faktör analizi uygulanmıştır. Faktör analizine ilişkin veri tablosu hazırlandıktan sonra, varyansı en iyi şekilde açıklayan faktörleri saptamak amacıyla, yaygın bir şekilde kullanılan faktör türetme yöntemlerinden Temel Bileşenler Analiz Modeli (*Principal Component Analysis*) esas alınmıştır. Böylelikle aralarında yüksek korelasyon bulunan değişkenler bir araya gelerek

faktörleri oluşturmuşlardır. Değişkenler arasındaki ilişkileri en yüksek derecede temsil edecek faktör sayısının belirlenmesinde en çok “Kaiser” ve “Scree Test” kriterleri kullanılmaktadır. Bu çalışmada, özdeğer (varyansa katılma miktarı) istatistiği 1’den büyük olan faktörlerin türetilmesini esas alan Kaiser Kriteri kullanılmıştır.

Faktörlerin isimlendirilmesi ve yorumlanması, faktör yükü büyük olan bir veya birkaç değişkenin ortak özelliğine göre yapılabilmektedir. Bazen faktör yükü en büyük olan değişken söz konusu faktör ölçüsü olarak alınır (Kalıpsız 1994; Özel’den 2007). Araştırmanın amacı dikkate alınarak ortak faktörler üç şekilde isimlendirilmektedir. Bunlar; simgesel (sembolik) isimler, açıklayıcı (deskriptif) isimler ve nedensel isimlerdir (Daşdemir 1987; Özel’den 2007). Bu çalışmada genellikle, faktör yükü en büyük olan değişkene dayanarak faktörlerin isimlendirilmesi ve yorumlanması gerçekleştirilmiştir. Ancak bazı durumlarda, faktörlerle ilişkili görülen değişkenlerin arkasında yatan ortak nedenler de dikkate alınmıştır.

Araştırmada yaklaşık 2 aylık anket çalışmaları ile tespit edilen değişkenlerin (nüfus, toplam ev, dolu ev, yükselti, konum, ilişki, ormana mesafe, konut türü, nüfus-1980, nüfus-1985, nüfus-1990, nüfus-2000, toprak, büyükbaş, küçükbaş, orman işçi, ilçeye mesafe, taksi, traktör, göç, göç sebep, şef, ormancı, ısınma, koop., koop. üye, eğitim, arazi, toplam suç) araştırma bölgesindeki toplam suçlar ile sosyo-ekonomik yapı arasındaki ilişkiler hakkında bir ön fikrin ortaya çıkarılması düşünülmüştür.

Tablo 3.44 Analizlerde kullanılan değerlere ait istatistikî değerler.

Değişkenler	Minimum (X_{\min})	Maximum (X_{\max})	Ortalama (\bar{X})	Standart Sapma (S_x)	Varyans (V)
Toplam Ev	36	450	114,37	76,92	5917,28
Dolu Ev	20	300	77,87	55,34	3061,98
Mahalle	0	7	2,50	1,80	3,22
Yükselti	3	525	133,02	137,49	18904,73
Konum	1	4	2,80	1,42	2,03
İlişki	1	3	1,37	0,72	0,52
Ormana Mesafe	150	1500	708,33	331,16	109669,54
Konut Türü	1	3	2,83	0,46	0,21
Nüfus_80	188	810	412,03	157,44	24785,83
Nüfus_85	171	1000	467,77	219,48	48173,56
Nüfus_90	160	956	446,87	211,14	44582,12

Tablo 3.44 (devam ediyor).

Değişkenler	Minimum (X_{\min})	Maximum (X_{\max})	Ortalama (\bar{X})	Standart Sapma (S_x)	Varyans (V)
Nüfus_20	102	659	326,13	153,76	23641,50
Nüfus_07	71	583	288,70	142,05	20178,29
Nüfus_08	71	583	287,23	142,47	20296,81
Toprak_1	3	20	8,93	3,81	14,55
Toprak_2	2	20	12,10	4,99	24,92
Büyükbaş	5	250	73,83	62,28	3879,39
Küçükbaş	0	45	3,57	9,63	92,74
Satıcı	0	65	5,37	13,25	175,69
Orman İşçisi	0	15	1,60	3,48	12,11
İlce_Km	1	26	14,38	6,48	41,96
Taksi	3	65	18,97	17,59	309,34
Traktör	0	5	1,27	1,64	2,69
Göç	1	2	1,03	0,18	0,03
Göç Sebep	0	2	1,00	0,26	0,07
Şef	2	15	7,77	3,56	12,67
Ormancı	4	30	15,83	6,52	42,49
Kooperatif Üye	0	2	0,07	0,37	0,13
Eğim	0	70	39,20	14,97	224,10

Araştırmanın amacına ulaşması için analize sokulan 29 adet değişken arasındaki ikili ilişkilerin derecesini görmek ve bu korelasyon katsayılarına bağlı olarak faktör analizini gerçekleştirmek için, hesaplanan ikili doğrusal korelasyon katsayıları ve bunların güven düzeyleri aşağıdaki değişkenler arasındaki korelasyon katsayıları çizelgesinde (Tablo 3.45) verilmiştir.

Tablo 3.45 Değişkenler arasındaki korelasyon katsayıları. (Spearman' s rho).

Değişkenler	Toplam Ev	Dolu Ev	Mahalle	Yükselti	Konum	Orman İlişki	Ormana Mesafe	Konut Türü	Nüfus_80	Nüfus_85	Nüfus_90	Nüfus_20	
Toplam Ev	1,00	0,871**	0,584**	0,036	0,007	0,108	0,073	0,014	0,665**	0,648**	0,675**	0,690**	
Dolu Ev		1,00	0,428*	0,078	0,017	0,062	-0,034	-0,053	0,591**	0,595**	0,641**	0,636**	
Mahalle			1,00	-0,023	0,034	0,512**	0,18	-0,001	0,623**	0,625**	0,600**	0,619**	
Yükselti				1,00	0,542**	0,318	-0,136	0,187	0,187	0,238	0,269	0,355	
Konum					1,00	0,35	-0,007	-0,036	0,185	0,225	0,162	0,145	
Orman İlişki						1,00	0,246	0,022	0,318	0,384*	0,378*	0,385*	
Ormana Mesafe							1,00	-0,124	-0,086	-0,06	-0,014	-0,011	
Konut Türü								1,00	-0,024	-0,035	-0,054	0,106	
Nüfus_80									1,00	0,959**	0,928**	0,763**	
Nüfus_85										1,00	0,968**	0,850**	
Nüfus_90											1,00	0,886**	
Nüfus_20												1,00	
Nüfus_07													
Nüfus_08													
Toprak_1													
Toprak_2													
Büyükbaş													
Küçükbaş													
Sattıcı													
Orman İşçisi													
İlçe_Km													
Taksi													
Traktör													
Göç													
Göç Sebep													
Şef													
Ormancı													
Kooperatif Üye													
Eğim													
Açma													
Kesme													
Nakil													
İşgal													
Bulundurma													
Yangın													
Sarf													

(*): 0.05 güven düzeyinde anlamlı

(**): 0.01 güven düzeyinde anlamlı

Tablo 3.45 (devam ediyor).

Değişkenler	Nüfus_07	Nüfus_08	Toprak_1	Toprak_2	Büyükbaş	Küçükbaş	Satıcı	Orman İşçisi	İlçe_Km	Taksi	Traktör	Göç
Toplam Ev	0.680**	0.674**	0.078	0.343	0.592**	0.156	0.113	0.036	0.076	0.339	0.306	-0.119
Dolu Ev	0.629**	0.626**	0.208	0.309	0.516**	0.188	0.138	-0.025	0.008	0.32	0.198	0.075
Mahalle	0.571**	0.575**	-0.183	0.189	0.384*	0.399*	-0.028	0.199	0.400*	0.184	0.362*	-0.176
Yükselti	0.372*	0.371*	0.256	0.005	0.169	0.183	0.237	0.537**	-0.129	0.15	0.466**	-0.043
Konum	0.181	0.177	0.074	0.018	0.312	0.079	-0.108	0.449*	0.298	-0.014	0.269	-0.06
Orman İlişki	0.339	0.339	-0.142	-0.093	0.255	0.492**	-0.039	0.517**	0.218	0.049	0.237	-0.102
Ormana Mesafe	-0.086	-0.087	0.05	0.033	0.359	0.252	-0.297	-0.104	0.174	-0.119	0.025	-0.263
Konut Türü	0.107	0.107	-0.035	-0.161	-0.2	0.007	0.27	0.076	-0.167	0.222	0.252	0.073
Nüfus_80	0.700**	0.707**	-0.021	0.032	0.500**	0.038	0.255	0.27	0.237	0.34	0.331	-0.225
Nüfus_85	0.801**	0.809**	0.048	0.114	0.535**	0.069	0.231	0.25	0.209	0.432*	0.358	-0.118
Nüfus_90	0.834**	0.840**	0.104	0.13	0.544**	0.13	0.26	0.224	0.119	0.415*	0.388*	-0.097
Nüfus_20	0.977**	0.980**	0.15	0.269	0.556**	0.246	0.218	0.296	0.035	0.535**	0.588**	0.032
Nüfus_07	1.00	0.999**	0.179	0.328	0.496**	0.178	0.202	0.298	0.028	0.513**	0.604**	0.075
Nüfus_08	1.00	1.00	0.187	0.337	0.501**	0.178	0.209	0.298	0.028	0.527**	0.604**	0.075
Toprak_1	1.00	1.00	1.00	0.468**	0.352	0.02	0.385*	0.026	-0.364*	0.564**	0.24	0.275
Toprak_2	1.00	1.00	1.00	0.333	0.333	0.103	0.207	-0.241	-0.119	0.491**	0.228	0.132
Büyükbaş	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.252	0.068	0.131	0.268	0.326	0.479**	-0.129
Küçükbaş	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.164	0.209	-0.142	0.098	0.241	0.246
Satıcı	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	-0.039	-0.537**	0.438*	0.324	0.345
Orman İşçisi	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.27	0.051	0.437*	-0.119
İlçe_Km	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	-0.261	0.02	-0.28
Taksi	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.315	0.248
Traktör	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	-0.182
Göç	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Göç Sebep												
Şef												
Ormancı												
Kooperatif Üye												
Eğitim												
Açma												
Kesme												
Nakil												
İşgal												
Bulundurma												
Yangın												
Sarf												

(*): 0.05 güven düzeyinde anlamlı
(**): 0.01 güven düzeyinde anlamlı

Tablo 3.45 (devam ediyor).

Değişkenler	Göç Sebep	Şef	Ormancı	Kooperatif Üye	Eğim	Açma	Kesme	Nakil	İşgal	Bulundurma	Yangın	Sarf
Toplam Ev	0.112	0.184	0.233	-0.032	0.045	0.191	0.386*	-0.158	0.215	0.139	0.204	0.052
Dolu Ev	0.015	0.096	0.185	0.032	0.049	0.17	0.387*	-0.195	0.213	0.153	0.235	0.145
Mahalle	-0.069	0.134	0.405(*)	-0.077	0.266	0.18	0.466**	0.12	0.246	-0.056	0.206	0.031
Yükselti	-0.067	-0.096	-0.02	0.118	0.088	0.283	-0.049	-0.089	0.299	0.144	-0.091	0.137
Konum	0	-0.042	0.223	0.168	0.223	0.124	0.208	-0.103	0.152	0.038	-0.141	0.158
Orman ilişkisi	0	0.046	0.19	0.276	0.361*	0.17	0.297	0.23	0.187	0.019	-0.032	0.016
Ormana Mesafe	0.32	0.103	0.025	-0.263	-0.02	-0.008	-0.068	0.173	-0.262	-0.376*	-0.317	-0.31
Konut Türü	-0.366*	0.113	0.183	0.073	0.04	-0.074	0.06	0.088	-0.08	0.104	0.252	-0.099
Nüfus_80	0.209	0.194	0.189	0.268	-0.057	0.242	0.483**	0.189	0.362*	0.361	0.015	0.298
Nüfus_85	0.194	0.238	0.346	0.204	0.049	0.31	0.517**	0.159	0.496**	0.329	0.099	0.323
Nüfus_90	0.194	0.315	0.35	0.075	0.129	0.336	0.490**	0.191	0.519**	0.351	0.067	0.241
Nüfus_20	0.067	0.18	0.368*	-0.011	0.18	0.233	0.436*	0.158	0.461*	0.2	0.153	0.211
Nüfus_07	0.015	0.206	0.413*	-0.032	0.226	0.226	0.406*	0.106	0.486**	0.235	0.212	0.194
Nüfus_08	0.015	0.207	0.424*	-0.032	0.215	0.23	0.420*	0.106	0.495**	0.243	0.222	0.2
Toprak_1	0	0.184	0.156	-0.22	-0.258	0.237	0.047	-0.056	0.201	0.231	-0.027	0.343
Toprak_2	0	0.04	0.417*	-0.319	-0.011	0.145	0.124	-0.187	0.366*	-0.067	0.156	0.268
Büyükbaş	0.202	0.143	0.146	-0.075	-0.059	0.069	0.398*	0.035	0.064	0.144	-0.269	0.006
Küçükbaş	-0.241	0.112	0.071	-0.101	0.234	0.11	0.183	0.121	0.005	-0.091	-0.021	0.212
Satıcı	-0.329	0.043	-0.051	0.166	-0.072	0.139	0.303	0.279	0.326	0.501**	0.178	0.498**
Orman İşçisi	0	0.01	-0.022	0.305	0.117	0.183	0.121	0.202	0.179	0.165	-0.086	0.189
İlçe_Km	0.03	-0.002	0.235	0.054	0.204	-0.108	0.118	0.067	-0.07	-0.115	-0.112	-0.348
Takisi	0.045	0.106	0.34	-0.065	-0.139	0.376*	0.197	-0.012	0.401*	0.041	0.188	0.514**
Traktör	0	0.036	0.15	-0.182	0.192	0.211	0.408*	0.031	0.171	0.084	0.011	0.047
Göç	-0.719**	0.022	0.119	-0.034	0.195	-0.231	-0.033	0.233	0.199	0.266	0.346	0.306
Göç Sebep	1.00	-0.046	-0.181	0	-0.354	0.306	-0.091	-0.252	-0.106	-0.346	-0.324	0
Şef	1.00	1.00	0.638**	-0.306	0.292	0.272	0.223	0.271	0.377*	0.481**	-0.049	-0.059
Ormancı	1.00	1.00	1.00	-0.314	0.434*	0.394*	0.324	0.017	0.570**	0.145	0.253	-0.011
Kooperatif Üye	1.00	1.00	1.00	1.00	-0.249	-0.055	0.098	0.233	-0.163	0.21	-0.12	0.306
Eğim	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.182	0.32	0.095	0.445*	-0.052	0.262	-0.23
Açma	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.099	-0.256	0.382*	-0.179	0.084	0.169
Kesme	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.06	0.408*	0.341	0.332	0.262
Nakil	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.106	0.400*	-0.287	0.088
İşgal	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.319	0.361	0.427*
Bulundurma	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.016	0.177
Yangın	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Sarf	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00

(*) : 0.05 güven düzeyinde anlamlı

(**) : 0.01 güven düzeyinde anlamlı

Tablo 3.45’de görüldüğü gibi;

Açma ile Taksi sayısı ve Ormancıların köye aylık geliş sayısı arasında %95 güven düzeyinde pozitif (+) yönde anlamlı korelasyonlar vardır.

Kesme ile Mahalle sayısı, 1980 yılı Nüfusu, 1985 yılı Nüfusu, 1990 yılı Nüfusu arasında %99 güven düzeyinde pozitif (+) yönde; Toplam Ev sayısı, Dolu Ev sayısı, 2000 yılı Nüfusu, 2007 yılı Nüfusu, 2008 yılı Nüfusu, Büyükbaş Hayvan ve Traktör sayısı arasında %95 güven düzeyinde pozitif (+) yönde anlamlı korelasyonlar vardır.

İşgal ile Ormana Mesafe, 1985 yılı Nüfusu, 1990 yılı Nüfusu, 2000 yılı Nüfusu, 2007 yılı Nüfusu, 2008 yılı Nüfusu ve Ormancıların köye aylık geliş sayısı arasında %99 güven düzeyinde pozitif (+) yönde anlamlı; İşgal ile Toprak_2 (köylünün geçimi için ihtiyaç duyduğu toprak miktarı), Taksi sayısı, Şefin köye aylık geliş sayısı, Eğitim, Açma ve Kesme arasında %95 güven düzeyinde pozitif (+) yönde anlamlı korelasyonlar vardır.

Bulundurma ile Satıcı (köyden pazara ürün götürüp satan kişi sayısı) ve Şefin köye aylık geliş sayısı arasında %99 güven düzeyinde pozitif (+) yönde; Bulundurma ile Ormana Mesafe arasında %95 güven düzeyinde negatif (-) yönde anlamlı korelasyonlar vardır.

Sarf ile Satıcı (köyden pazara ürün götürüp satan kişi sayısı) ve Taksi sayısı arasında %99 güven düzeyinde pozitif (+) yönde; Sarf ile İşgal arasında %95 güven düzeyinde pozitif (+) yönde anlamlı korelasyonlar vardır.

Orman suçları üzerinde önemli etkileri olan ve yukarıda belirtilen değişkenlerin birbirleriyle olan ikili ilişkilerini açıklamak, Orman suçları üzerindeki toplu etkilerini belirlemek yönünden yeterli olmamaktadır. Bu nedenle, bu karmaşık yapı içinde yüksek korelasyon gösteren değişkenlerin gruplandırılması ve böylece değişken gruplarının net bir şekilde ortaya konması amacıyla faktör analizi uygulanmıştır. Faktör analizinde, temel bileşenler analiz modeli (Principal Component Analysis) ve Kaiser kriteri esas alınarak 6 ortak (asal=temel) faktör türetilmiştir (Tablo 3.46).

Tablo 3.46 Faktör analizi sonuçlarına göre toplam varyansın açıklanması.

Faktörler	İlk Özdeğerler			Rotasyon Öncesi Çevrilmemiş Faktör Yüklerinin Karesi			Rotasyon Sonucu Çevrilmiş Faktör Yüklerinin Karesi		
	Varyans (%)	Birikimli Varyans (%)	Toplam	Varyans (%)	Birikimli Varyans (%)	Toplam	Varyans (%)	Birikimli Varyans (%)	Toplam
1	6,51	36,15	36,15	6,51	36,15	36,15	5,56	30,90	30,90
2	2,36	13,13	49,28	2,36	13,13	49,28	2,41	13,37	44,26
3	2,08	11,54	60,81	2,08	11,54	60,81	2,07	11,50	55,77
4	1,81	10,03	70,84	1,81	10,03	70,84	2,07	11,49	67,26
5	1,31	7,28	78,12	1,31	7,28	78,12	1,78	9,90	77,16
6	1,17	6,50	84,62	1,17	6,50	84,62	1,34	7,46	84,62
7	0,91	5,08	89,69						
8	0,53	2,94	92,63						
9	0,38	2,12	94,75						
10	0,32	1,75	96,50						
11	0,27	1,47	97,97						
12	0,22	1,22	99,19						
13	0,08	0,45	99,63						
14	0,03	0,17	99,80						
15	0,02	0,11	99,91						
16	0,01	0,06	99,96						
17	0,01	0,03	100,00						
18	0,00	0,00	100,00						

Tablo 3.46’da görüldüğü üzere, özdeğer istatistiği 1’den büyük olan ilk 6 faktör türetilmiştir. Birinci faktör toplam varyansın %30,90’ını, 2. faktör toplam varyansın %13,37’sini, 3. faktör toplam varyansın %11,50’sini, 4. faktör toplam varyansın %11,49’unu, 5. faktör toplam varyansın %9,90’ını ve 6. faktör toplam varyansın %7,46’sını açıklamaktadır. Türetilen 6 ortak faktör ise toplam varyansın %84,62’sini açıklamaktadır.

Faktörlerin isimlendirilebilmesi ve yorumlanmasının kolaylaştırılması açısından, dönüştürülmüş faktör matrisi esas alınmıştır (Tablo 3.47). Yorumlamaları ve isimlendirmeleri daha kolay yapabilmek amacıyla 0,5’den küçük olan faktör yüklerine bu çizelgede yer verilmemiştir.

Tablo 3.47 Dönüştürülmüş faktör matrisi.

Değişkenler	Faktörler					
	1	2	3	4	5	6
Nüfus_85	0,970					
Nüfus_90	0,960					
Nüfus_80	0,944					
Nüfus_08	0,882					
Nüfus_07	0,876					
Nüfus_20	0,875					
Orman İşçisi		0,795				
Orman İlişki		0,786				
Yükselti		0,628				
Eğim		0,603				
Toplam Ev			0,929			
Dolu Ev			0,926			
Göç Sebep				0,884		
Göç				-0,829		
Ormana Mesafe				0,635		
Şef					0,887	
Ormancı					0,805	
Toprak_1						0,930

Dönüştürülmüş faktör matrisinde de görüldüğü gibi; 18 adet değişken arasındaki korelasyonlar toplam 6 faktör ile temsil edilmiştir. Her faktörde, en yüksek korelasyona sahip değişken ilk sırada yer almıştır. Böylelikle, 1. faktörün ilk değişkeni; 1985 yılı nüfusu (Nüfus_85), 2. faktörün ilk değişkeni; orman işçisi sayısı (Orman İşçi); 3. Faktörün ilk değişkeni toplam ev sayısı (Toplam Ev), 4. faktörün ilk değişkeni göçün sebepleri (Göç Sebep) ; 5. faktörün ilk değişkeni şefin köye aylık geliş sayısı (Şef), 6. faktörün ilk değişkeni; köylünün sahip olduğu arazi miktarı (Toprak_1) olmuştur.

Özetlenecek olursa, faktör analizi sonucunda; orman köylüsünün orman suçlarına ilişkin bilgi düzeyleri ve suçlar üzerinde etkili olan 6 adet faktör belirlenmiştir. Bu faktörler, önem derecelerine göre aşağıda verilmiştir.

<u>Faktör İsmi</u>	<u>Ağırlığı (%)</u>
1. Köyün Demografik Yapısı	30,90
2. Köydeki Orman İşçi Sayısı	13,37
3. Köydeki Hane Sayısı ve Doluluk Oranları	11,50
4. Göç ve Göçün Sebepleri	11,49
5. İşletme Şefinin Köye Geliş ve Gidişi	9,90
6. Köylülerin Sahip Oldukları Arazi Miktarı	7,46
<u>TOPLAM</u>	<u>84,62</u>

BÖLÜM 4

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1 SOSYO-EKONOMİK SONUÇLAR VE DEĞERLENDİRMELER

Çalışma alanında yapılan anketlerin değerlendirilmesi neticesinde aşağıdaki sonuçlar elde edilmiş ve orman-halk-ormancılık etkileşimleri açısından değerlendirmeler yapılmıştır.

Birçok araştırma sonucu sosyal, ekonomik ve eğitim açısından orman köylülerinin toplumun (kırsal kesimden bile) en geri kalmış kesimi olduğunu göstermektedir. Araştırma bölgemizdeki köylülerin sosyal, ekonomik ve eğitim yönünden durumu çıkan sonuçlara göre aşağıda yorumlanmıştır.

Köylerdeki dolu olan hane sayıları itibariyle en az dolu haneye sahip olan köy 12 hane ile Ovaköyü (%1,9), en fazla dolu haneye sahip olan köy ise 41 hane ile Gömü Köyü (%6,6)'dür. Eğitim yönünden araştırma bölgemizdeki duruma bakıldığında; %64,2 ile birinci sırada ilkokul, %17,3 ile ikinci sırada lise, %12,5 ile üçüncü sırada ortaokul, %5,5 ile dördüncü sırada herhangi bir eğitim-öğretim kurumundan mezun olmayanlar (Yok) ve %0,5 ile son sırada lisans mezunları yer almaktadır. Köylülerin yarısından fazlası ilkokul mezunudur. Bu da köylülerin eğitim seviyelerinin günümüz itibariyle düşük olduğunu açıkça göstermektedir. %5,5'lik gibi herhangi bir öğrenimi olmayan kesim ise köylerdeki 65 yaş üstü yaşlılardır.

Ekonomik açıdan hane reislerinin ana gelir kaynaklarına bakıldığında; %52 ile birinci sırada emeklilik, %29,2 ile ikinci sırada işçilik, %8,3 ile üçüncü sırada diğer, %5,2 ile dördüncü sırada çiftçilik, %3,6 ile beşinci sırada memurluk ve son olarak %1,8 ile altıncı sırada esnafılık olduğu görülmektedir. Bu bölgedeki orman köylülerinin %3,6'lık orana bakıldığında tarımla uğraşarak geçindikleri söylenemez. Köylülerin %81'lik kesimi emekli ve işçiden oluşmaktadır. Ayrıca orman köylerindeki hane reislerinin yan gelir amaçlı uğraşlarının olup

olmadığına bakıldığında; %60,7'lik kısmının herhangi uğraşının olmadığı görülmektedir. Tarımla ana gelir sağlanmadığı gibi, ek gelir elde etmek içinde köylünün bir uğraşı yoktur. Atmış'ın yapmış olduğu doktora çalışmasına göre; Bartın yöresindeki köylerdeki halkın ana geçim kaynağını maden emekliliğinden kazanılan emekli maaşı oluşturmaktadır (Atmış 1998). İki çalışmada göstermektedir ki bu yöredeki köylünün geçimi açısından bir sıkıntısı bulunmamaktadır.

Bölgedeki köylülerinin aylık giderleri incelendiğinde; aylık masrafı 501-800 TL olanlar %53,5 ile birinci, ikinci sırada %27,9 ile 801-1000 TL olanlar, üçüncü sırada %9,9 ile 1000 TL üzeri olanlar ve son sırada ise %8,8 ile aylık masrafı 201-500 TL olanların yer almıştır. Köylülerin aylık giderleri %81,4 ile 500-800 TL arasındadır diyebiliriz. Günümüz şartlarında bu değerler açlık sınırına göre bakıldığında çok küçük, asgari ücret açısından bakıldığında çok büyük rakamlar olabilmektedir.

Sosyal güvence açısından hanelerin durumlarına göre bakıldığında; sosyal güvencesi olanlar %85,1 iken, %14,9'unun herhangi bir sosyal güvencesi bulunmamaktadır. Sosyal güvence açısından çok az bir kesimin sıkıntısı bulunmaktadır. Bu açıdan da köylerde sosyal güvence açısından bir sıkıntı söz konusu değildir.

Orman köylerindeki hanelerin türüne bakıldığında; %79,1'nin beton, %13,1'inin ahşap, %7,1'inin ahşap-beton karışımı ve %0,6'sının prefabrik olduğu görülmektedir. Orman köylüsü olarak geçen bu köylerdeki konut yapılarının ağırlıklı olarak ahşap olması beklenirken %79,1 gibi büyük bir rakamla beton olduğunun ortaya çıkması yukarıda ki sonuçlara paralel bir durumun olduğunu göstermektedir.

Orman köylerindeki her bir hanenin sahip olduğu tapulu arazi miktarına bakıldığında %64 ile birinci sırada 1-5 dönüm olanlar, %29,2 ile ikinci sırada 6-10 dönüm olanlar yer almaktadır. %2,3'lük kesimin ise tapulu arazisinin olmadığı çıkmıştır. Köylünün tapulu arazisi miktarının en az 1 dönüm, en fazla 10 dönüm olduğu çıkmıştır. Tabii ki bu rakamlar köylüden alındığı için gerçeği yansıtmamaktadır. Çünkü bize göre köylüler ya kadastro davalarından ya da diğer çekincelerinden dolayı arazi miktarı konusunda gerçekçi rakamlar vermemişlerdir.

Orman köylerindeki her bir hanenin sahip olduğu tapusuz arazi miktarına bakıldığında; tapusuz arazi miktarı 1-5 dönüm olanlar %66,3 ile birinci sırada yer alırken, %30 ile ikinci sırada tapusuz arazisi bulunmayanlar yer almaktadır.

Büyükbaş hayvan sayısı açısından orman köylerindeki hanelerin durumuna bakıldığında; %50,2'sinin hiç büyükbaş hayvanının olmadığı (Yok), %48,9'unun ise 1-3 adet arasında değiştiği görülmektedir. Zaten köylünün yukarıda geçim için herhangi bir yan gelirinin olmadığına (%60,7) değinilmiştir. %48'lik kısmın içinde hayvancılığı geçim için yapanların yanı sıra eğlence, günlük taze süt, yoğurt gibi ihtiyaçlarını karşılamak için yapanlarda vardır.

Küçükbaş hayvan sayısı açısından orman köylerindeki hanelerin durumuna bakıldığında; %96,4'ünün hiç küçükbaş hayvanının olmadığı (Yok), %3,4'ünün ise 1-3 adet arasında değiştiği görülmektedir. Burada yöredeki köylülerde küçükbaş hayvancılığın yaygın olmadığı açıkça görülmektedir.

Orman köylülerinin köy meralarını yeterli görüp görmedikleri sorusuna verdikleri cevaplara göre; %70,8'i köy meralarının yeterli olmadığını, %29,2'si ise yeterli olduğunu dile getirmiştir. Hayvancılıkla uğraşanların sayısı nerdeyse görüşülenlerin yarısı iken halk meraları yetersiz bulmuştur.

Isınma ve pişirme amacı yöre halkının; %97,1'inin odun, kömür ve tüp gazı birlikte kullandığı, %2,4'ünün odun ve tüp gazı birlikte kullandığı, %0,5'inin ise odun ve kömürü birlikte kullandığı sonucu ortaya çıkmıştır. Her şekilde odunun vazgeçilmez bir kaynak olduğu görülmektedir.

Orman köylülerinin yıllık odun ihtiyaç miktarlarına bakıldığında; %68,1 ile birinci sırada 1-5 ster olanlar, %29,5 ile ikinci sırada 6-10 ster olanlar, %1,3 ile üçüncü sırada odun ihtiyacı olmayanlar ve son sırada %1,1 ile 11-15 ster olanlar yer almaktadır. Bu rakamlar resmi kaynaklı olmayıp köylüden alındığı için pek gerçekçi rakamlar değildir. Köylüler odun ihtiyaçlarını ve miktarlarını çeşitli sebepler nedeniyle söylemekten çekindiği düşünülmektedir.

Orman köylülerinin yakacak odun temini için tercih ettikleri ağaç türleri incelendiğinde; %49,8 ile birinci sırada Meşe, %28,4 ile ikinci sırada Kayın, %20,9 ile üçüncü sırada Gürgen ve %1 ile son sırada Kestane ağacı yer almaktadır. Meşe odunun yavaş yanıp ve iyi ısıtması birinci tercih sebebidir. Diğer ağaç türleri zaten köy civarındaki ormanları oluşturan türler olduğu için tercih edilmektedir.

Orman köylülerine “Orman yasasına göre suç olan eylemleri biliyor musunuz?” sorusunu sorduğumuzda; %50,2’si Hepsini, %42,1’i Çoğunu, %7,1’i Bazılarını, %0,5’i Çok Azını bildiğini dile getirmiştir. Şüphesiz ki ormanla iç içe yaşayan insanlar kendilerini ilgilendiren orman suçlarını yaşayarak ya da çevrelerinden görerek öğrenmektedirler.

Orman köylülerinin “Orman yasasına göre haklarınızı biliyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında; %40’ı Bazılarını, %32,1’i Çoğunu, %18,6’sı Hepsini, %7,9’u Çok Azını ve %1,3’ü Hiçbirini bilmediğini dile getirmiştir. Burada köylüler yapacak ve yakacak odunu haklarını, ormandaki çeşitli işleri yapma hakkının önce kendilerine ait olduğu gibi temel hakları bilmektedirler.

Orman köylülerinin “Orman suçu cezalarının ağırlığını nasıl buluyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevapların sonuçlarına göre; %57,5’i Çok Ağır, %36’sı Ağır, %5,2’si Normal, %0,8’i Hafif ve %0,5’i Önemsiz bulduğunu dile getirmiştir. Şüphesiz ki orman suçlarına verilen cezalar ağırdır ve de ağır olmalıdır. Öyle ki anayasamızın 169. maddesinde “Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasî propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınmaz.” hükümleri yer almaktadır.

Orman köylülerinin “Orman koruma işini en iyi kim yapar?” sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında; %70’i ormanları köylünün koruduğunu, %28,2’si ormancılardan koruduğunu dile getirmiştir. %1,8’i orman koruma işini diğer kurum ya da kişilerin gerçekleştirdiğini dile getirmişlerdir. Doğal olarak insan geleceği ve rahatı için yaşadığı çevreyi korumalıdır. Ormancılar her zaman ormanlarda koruma faaliyetini gerçekleştirememektedir. İş bu noktada yöre halkına düşmekte, yöre halkı ormanların koruyucusu, orman muhafaza memurları ve orman işletmesinin gözü kulağı olmalıdır.

Orman köylülerinin “Orman sizin için ne ifade ediyor?” sorusuna verdikleri cevapların göre; %58,7 ile birinci sırada İş (Gelir), %27,1 ile ikinci sırada Sağlık, %13,9 ile üçüncü sırada Estetik ve Rekreasyon ve son sırada %0,3 ile Erozyon Önleme yer almaktadır. Orman köylülerinin geçmişten bugüne orman işlerinde işlendirilmesi ve kalkındırılması sebebiyle köylü ormanları gelir elde edilecek bir iş olarak görmektedir.

4.2 FAKTÖRLERE GÖRE SUÇ BİLİNCİ VE SUÇLAR

Köylülerin suç bilinçlerinin öğrenim durumu, ana gelir, yan gelir, konut türü, sosyal güvence, odun türü, yasal hak bilinci, orman cezaları, orman koruma ve orman ifade gibi önemli faktörler açısından farklılık gösterip göstermediği Kruskal Wallis H Testi ile incelenmiştir. Eğer fark varsa farkın hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek için ve Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır.

4.2.1 Öğrenim Durumuna Göre Suç Bilinci

Öğrenim durumuna göre suç bilinçleri Kruskal Wallis H Testi’ne tabi tutulmuş ve öğrenim durumu ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda; öğrenim durumu olmayanların (Yok) ortaokul mezunlarına, ilkokul ve lise mezunlarının ortaokul mezunlarına göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

4.2.2 Ana Gelir Kaynağına Göre Suç Bilinci

Kruskal Wallis H Testi sonucunda ana gelir kaynağı ile suç bilinci ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Mann-Whitney U Testi sonucunda; geçim kaynağını İşçilik yaparak sağlayanların suç bilinçlerinin Emeklilere, Çiftçilik ve Diğer işlerde çalışanlara, Emeklilerin suç bilinçlerinin Çiftçilikle uğraşanlara, Memurların ise Çiftçilik ve Diğer işlerde çalışarak geçimini sağlayanlara göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). İşçi, emekli ve memurların suç bilinçleri diğerlerinden yüksek çıkmıştır.

4.2.3 Yan Gelir Kaynağına Göre Suç Bilinci

Yan gelir kaynağı ile suç bilinci ortalamaları arasında Kruskal Wallis H Testi sonucunda anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında oluştuğunu belirlemek için yapılan Mann Whitney U Testi sonucunda; yan geliri Hayvancılık olanların yan geliri Tarım, Ticaret, Tarım+Ormancılık, Tarım+Ormancılık+Hayvancılık, Tarım+Hayvancılık+Diğer, Diğer, Tarım+Ticaret+Diğer; Tarım+Hayvancılık olanların yan geliri Tarım+Hayvancılık+Diğer, Diğer, Tarım+Ticaret+Diğer; Tarım+Diğer olanların yan geliri Tarım+Hayvancılık+Diğer, Diğer, Tarım+Ticaret+ Diğer; yan geliri olmayanların (Yok) yan geliri Tarım+Hayvancılık+Diğer, Diğer, Tarım+Ticaret+Diğer olanlara göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde istatistiki açıdan anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

4.2.4 Konut Türüne Göre Suç Bilinci

Kruskal Wallis H Testi ve Mann-Whitney U Testi sonuçlarına göre; konut türü beton olanların ahşap olanlara, prefabrik olanların ahşap olanlara göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde istatistiki açıdan anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

4.2.5 Sosyal Güvence Durumuna Göre Suç Bilinci

Kruskal Wallis H Testi sonucunda; sosyal güvencesi olanların suç bilincinin herhangi bir sosyal güvencesi olmayanlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Buradan da görülmektedir ki sosyal durum iyileştikçe suç bilinci de iyiye gitmektedir.

4.2.6 Odun Türüne Göre Suç Bilinci

Kruskal Wallis H Testi ve anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Mann-Whitney U Testi sonucunda; yakacak odun olarak Meşe'yi tercih edenlerin Kayın ve Gürgen'i tercih edenlere, Kayın'ı tercih edenlerin Kestane'yi tercih edenlere, Gürgen'i tercih edenlerin de Kestane'yi tercih edenlere göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde istatistiki açıdan anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Meşe odunu ısınma ve pişirme açısından çok

değerliyken, Kayın, Gürgen ise yörede bolca bulunmaktadır. Tüm bu bilgiler ışığında odun tercihi en iyiye doğru olanların suç bilinçleri daha yüksektir.

4.2.7 Hakların Bilincine Göre Suç Bilinci

Kruskal Walis H Testi ve Mann-Whitney U Testi sonuçlarına göre; yasalarca köylüye tanınan hakların Hiçbirini bilmeyenlerin Hepsini bilenlere, Bazılarını bilenler Hepsini bilenlere ve Çoğunu bilenlerin Hepsini bilenlere göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde istatistiki açıdan anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Açıkça görülmektedir ki yasal hakların hepsini bildiğini ifade edenlerin suç bilinçleri diğerlerinden daima düşük çıkmıştır.

4.2.8 Cezalara Göre Suç Bilinci

Kruskal Walis H Testi ve Mann-Whitney U Testi sonuçlarına göre; orman suçlarına verilen cezaları Ağır bulanların Normal bulanlara, Çok Ağır bulanların Normal ve Ağır bulanlara göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde istatistiki açıdan anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Cezalara bakış açısı olarak orman suçu cezalarını ağır bulanların suç bilinçleri hafif bulanlara göre daha yüksektir.

4.2.9 Orman Korumaya Göre Suç Bilinci

Kruskal Walis H Testi ve Mann-Whitney U Testi sonuçlarına göre; orman koruma işini Köylü'nün gerçekleştirdiği cevabını verenlerin Ormancı cevabını verenlere göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde istatistiki açıdan anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$).

4.2.10 Orman İfadeye Göre Suç Bilinci

Kruskal Walis H Testi ve Mann-Whitney U Testi sonuçlarına göre; ormanı Estetik ve Rekreasyon olarak görenlerin İş (Gelir) ve Sağlık olarak görenlere göre suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Diğer ikili ilişkilerde istatistiki açıdan anlamlı farklılıkların olmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Ormana bakış açısı maddi kaynaklardan çok

manevi ve hizmet içerikli kaynaklara doğru olanların suç bilinçlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Hanelere yapılan anketlerden elde edilen ve suç bilinci üzerinde etkisi olan faktörlerin ile suç bilinçleri arasındaki anlam ve farklılıklar inceledikten sonra anlam kargaşasını önlemek ve köylünün suç bilinci üzerine ortak bir bakış sağlamak için faktör analizi yapılmıştır. Önem ve öncelik sırasına göre;

- a) Köylerin Nüfusu
- b) Köylünün Sosyo-Ekonomik Yapısı
- c) Köylü İçin Ormanın Anlamı
- d) Köylülerin Orman Cezalarına Bakış Açıları
- e) Isınma ve Pişirmede Kullanılan Odunun Türü
- f) Köylünün Öğrenim Durumu köylülerin suç bilinçleri üzerinde etkili olan ortak 6 temel faktördür.

Köy Bilgi Formu ile elde edilen faktörler ile her bir köye ait suç defteri kayıtlarından alınmış toplam suçlar faktör analizine sokulmuştur. Böylece üzerinde çalışılması gereken ve suçlar üzerinde etkili olan faktörler belirlenmiştir. Önem ve öncelik sıralamasına göre;

- a) Köyün Demografik Yapısı
- b) Köydeki Orman İşçi Sayısı
- c) Köydeki Hane Sayısı ve Doluluk Oranları
- d) Göç ve Göçün Sebepleri
- e) İşletme Şefinin Köye Geliş ve Gidişi
- f) Köylülerin Sahip Oldukları Arazi Miktarı işlenen suçlar üzerinde etkili olan ortak 6 temel faktördür.

Sonuç olarak her iki ayrı faktör analizine de bakıldığında ortak etken olarak ön plana nüfus hareketliliği ve sosyo-ekonomik yapı çıkmıştır. Nüfus ve nüfus artışı, orman kaynaklarına olan talebi etkilediği gibi ormanların ve çevrenin bozulmasına da neden olmaktadır. Nüfus artışının orman ve orman kaynaklarına hiçbir getirisi olmadığı gibi artan nüfusla beraber tarım ve hayvancılık artmış dolayısıyla aynı paralellikte ormanlar üzerindeki baskı ve orman suçları

da artış göstermiştir. 1980 yılında artış kazanan köyden kente olan göçlerin sonucunda, orman köylerinde azalan nüfusla beraber işlenen orman suçları da azalmış, orman alanı, serveti ve artımında olumlu yönde gelişmeler olmuştur. Göçlerle birlikte orman köylerinde ve civarında olumlu yönde gelişmeler yaşanırken, şehre göç eden nüfusla beraber köydeki çevresel baskılar da şehre taşınmış ve fazlasıyla devam etmiştir. Buna örnek olarak Ankara ve İstanbul civarındaki hem alan hem de kalite yönünden azalan ormanlık alanlar gösterebilir.

Orman-halk ilişkilerinin iyileştirilmesinin orman suçlarını azaltacağı, ormanların gelişimine ve ormanlık alanların artmasına olumlu katkılar sağlayacağı kesindir. Orman köylüsü, içinde bulunduğu şartlar sebebiyle hem ekonomik hem de eğitim seviyesi yönünden zayıf kalmış toplumsal kesimi oluşturur. Köylülerin büyük bir kısmı (%71) orman teşkilatı tarafından köy civarında yapılan ormancılık işleriyle ilgili kendilerine hiçbir zaman bilgi verilmediğini ve gerektiğinde bu konularda bilgilendirilmek istediklerini dile getirmişlerdir (Atmış 1998). Bu sebeple öncelikle orman köylüsünün orman ve ormancılık gibi konularda bilgilendirilmesi gerekmekte, ormancılık örgütü personelinin de halkla ilişkilerinin ve eğitim seviyesinin iyileştirilmesi gerekmektedir. Özellikle orman muhafaza memurları görevleri gereği diğer ormancılık örgütü personelleri içinde köylü ile en fazla iç içe olan kişilerdir. Bu nedenle orman muhafaza memurları üretim, koruma gibi asli görevlerinin yanı sıra ormancılık teşkilatının birer elçisi olduklarını, yapılacak herhangi bir yanlış hareketin sadece bireysel sonuçlar doğurmayacağını aksine tamamen ormancılık teşkilatına mal edilebileceğini unutmamalı ve bu konuda eğitilmelidirler (Sağlam ve Öztürk 2008).

Çatışma analizi bir öğrenme işlemidir. Çatışma durumlarının analizinde mevcut durum ve insan birlikte ele alınır. Bu analiz sonucunda çatışma yönetimi için kullanışlı, anahtar sonuçların bulunabilmesi amaçlanır. Çatışma nedenlerinin ve çözümlerinin belirlenmesi, orman kaynaklarının sürdürülebilir ve katılımcı yönetiminde önkoşul olarak kabul edilir (Barlı vd. 2006).

Ülkemiz orman alanlarının neredeyse tamamı devletin sahipliği ve tasarrufu altındadır. Yani ormanlar tüm Türkiye Cumhuriyeti halkının ortak malıdır. Bu yüzden ormanlarımız özel faydayı değil, sosyal faydayı en üst düzeye çıkarmak için işletilmektedir. Bu kavram, “orman ekosistemlerinin varlık, doğal denge ve kapasitelerine kalıcı zararlar vermeksizin, tüm toplumun orman ekosistemlerinden olan talep ve beklentilerine mevcut koşulların elverdiği en

yüksek oranda cevap verebilmek” olarak tanımlanabilir. Peki, orman köylüsünün talep ve beklentilerine ne ölçüde cevap verilebilmektedir?

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan ve diğer konumlarda yaşayan vatandaşlarla aynı haklara sahip olan bu insanların da talep ve beklentileri amaç ve amaç gruplarında yerlerini alabilmelidir. Mutlaka kendilerine bazı haklar ve ayrıcalıklar tanınmıştır ama bu tanınan ayrıcalıklar ne ölçüde yerinde uygulanabilmektedir. Kaldı ki, Orman Amenajmanı ders kitaplarında Orman İşletmelerinin başarılı olabilme koşulları arasında bu hakların kaldırılması gerekliliği de sayılmaktadır. Yeni mühendisler okullarından orman köylüsünü mücadele edilmesi gereken gruplar olarak görerek ayrılmaktadırlar.

Orman köylüsü ve orman idaresi arasında yaşanan çatışmaların ortaya çıkardığı fiili durum, sürdürülebilir orman yönetimi tanımı ve ulusal ormancılık amaçları ile çelişmektedir. Bu durum yapılan planların uygulama başarısını muhtemelen önemli ölçüde düşürecektir. Dolayısı ile çatışma yönetimi bir önkoşul olarak önümüzde durmaktadır. Yeterli olmasa da, bu ve daha önce yapılmış çalışmalar çatışma yönetimi konularında anahtar veriler sağlamaktadır. Konu ulusal boyutta ele alınarak orman köylüsü-orman idaresi arasındaki çatışmanın giderilmesi veya önemli ölçüde azaltılması mümkündür. Kaldı ki, çatışma sebeplerinin tamamına yakını geçimlik suçlarla ilgilidir. Bu noktada şu tespitlerin yapılması zorunludur: “Orman köylüsü geçinmek için orman ekosistemine muhtaçtır. Yasal suç olan faaliyetler yerel kültürde suç kabul edilmemekte ve yerel insanlar bunu yapmaktan herhangi bir rahatsızlık duymamaktadır. Bu suçlar sebebiyle hane reislerinin neredeyse tamamı Orman Kanunu’na muhalefetten ceza almışlardır.”

Bu noktada ortaya şu çıkmaktadır ki, çatışma sebepleri aslında iki ana faktöre (fakirlik ve cahillik) dayanmaktadır ve bu iki faktöre yönelik bir çalışma ile çatışmalar önemli ölçüde giderilebilir.

KAYNAKLAR

- Alkan S ve Toksoy D** (2008) Orman Köylerinde Sosyo-Ekonomik Yapı: Trabzon İli Örneği. *Kastamonu Üni. Orman Fakültesi Dergisi*, 8 (1): 37- 46.
- Atmış E** (1998) Bartın'da Ormancılık ve Toplumun Ormancılıktan Beklentilerinin Karşılama Düzeyi. Doktora Tezi, İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 121 s.
- Aydın E** (2006) Veri Toplama Teknikleri (Anket Tekniği), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi Ve Teftişi Tezli Yüksek Lisans Programı, Araştırma Yöntemleri Dersi Ödevi, <http://80.251.40.59/education.ankara.edu.tr/aksoy/eay/eay/b0506/eaydin.doc>, (10.08.2010).
- Barlı Ö, Başkent E Z, Türker M F ve Gedik T** (2006) Analytical approach for analyzing and providing solutions for the conflicts among forest stakeholders across Turkey. *Forest Policy and Economics*, 9: 219-236.
- Castro A F ve Nielsen E** (2001) Indigenous people and co-management: implications for conflict management. *Environmental Science and Policy*, 4: 229-239.
- BÜ Fen Bilimleri Enstitüsü** (2009) Yüksek Lisans ve Doktora Tez Yazım Kılavuzu, Fen Bilimleri Enstitüsü, <http://fbe.bartın.edu.tr/bilgi.html> (02.08.2010).
- Büyüköztürk Ş** (2002) *Faktör Analizi: Temel Kavramlar ve Ölçek Geliştirmede Kullanımı*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 32: 470-483.
- Desloges C ve Gauthier M** (1997) Community Forestry And Forest Resource Conflicts: An Overview. *XI World Forestry Congress*, Antalya, 5: 109-119.
- Geçe E E** (2009) Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi, Mann-Whitney U Testi Ve Makale İncelemesi, <http://www.akademikdestek.net/info/utesti.pdf>, (26.07.2009).
- Günşen H B** (2006) Batı Karadeniz Bölgesi'ndeki Ormancılık Kooperatiflerinin Sorunları Ve Çözüm Önerileri (Kastamonu Örneği). Yüksek Lisans Tezi, ZKÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Bartın, 107 s.

KAYNAKLAR (devam ediyor)

- Kalıpsız A** (1994) *İstatistik Yöntemler*. İÜ Orman Fakültesi, Üniversite Yayın No: 3835, Fakülte Yayın No: 427, İstanbul, 558 s.
- Kaptan S** (2008) Tavşanlı Orman İşletme Müdürlüğü Alabarda Orman İşletme Şefliği'nin Bünyesindeki Orman Köylülerinin Orman Ve Ormancılığa Bakış Açıları. Bitirme Tezi, ZKÜ Bartın Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği Bölümü, Orman Amenajmanı Anabilim Dalı, Bartın, 46 s.
- Özdamar K** (2004) *Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi (Çok Değişkenli Analizler)*. Kaan Kitapevi, 5. Baskı, Eskişehir, 609 s.
- Özel H B** (2007) Bartın Ve Devrek Doğu Kayını (*Fagus Orientalis* Lipsky.) Ormanlarında Meşcere Kuruluşları Ve Grup Gençleştirme Uygulamalarının Başarısını Etkileyen Faktörler. Doktora Tezi, ZKÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Bartın, 272 s.
- Sağlam B ve Öztürk A** (2008) Orman Koruma Faaliyetlerinde Etkinliğin Artırılmasında Orman Köylüsü-Ormancılık Teşkilatı İlişkileri: Artvin Orman Bölge Müdürlüğü Örneği. Kastamonu Üni., *Orman Fakültesi Dergisi*, 8 (2): 131-143.
- Solmaz E** (2007) Muğla Orman Köylülerinin Kalkınmasına Yönelik Uygulanan Politikaların Yoksulluk Düzeyi Ve Orman Kaynaklarının Kullanımına Etkisi, Muğla Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19: 76-95.
- Tatar H V** (2007) Kahramanmaraş Ve Osmaniye Orman İşletmelerinde Halkla İlişkileri Etkileyen Faktörler Ve Bunların Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Üni., Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Kahramanmaraş, 101 s.
- URL-2** (2010) <http://www.bartın.gov.tr/modules.php?name=Tutoriaux&rop=tutoriaux&did=39>, Bartın Valiliği: İçerikler, 14 Ağustos 2010.
- URL-3** (2010) <http://www.amasra.gov.tr/koyler.html>, TC Amasra Kaymakamlığı, Amasra Rehberi, Köylerimiz, 14 Ağustos 2010.
- URL-4** (2010) <http://www.amasra.gov.tr/orman.html>, TC Amasra Kaymakamlığı, Kamu Kurumları, Orman İşletmesi, Orman İşletme Şefliği, Amasra Orman İşletme Şefliği, 14 Ağustos 2010.
- URL-5** (2010) http://www.istatistikanaliz.com/kolmogorov_smirnov_testi.asp, İstatistik Analiz Yöntemleri, Kolmogorow Smirnov Testi, 11 Ekim 2009.

KAYNAKLAR (devam ediyor)

URL-6 (2010) http://www.istatistikanaliz.com/kruskal_wallish_testi.asp, İstatistik Analiz Yöntemleri, Kruskal Wallis H Testi, 11 Ekim 2009.

URL-7 (2010) <http://fikretgultekin.com/yukseklisans/Korelasyon%20Analizi.pdf>, 16 Ekim 2009.

Zonguldak İl Nüfus Müdürlüğü (2009) Belediye Teşkilatı Olmayan Yerleşim Yerlerinin Nüfusu.

BİBLİYOGRAFYA

Balcı A (1995) *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik Ve İlkeler*. AÜ Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara, 376 s.

Daşdemir İ (1987) Türkiye'deki Doğu Ladini (*Picea orientalis* L. Carr) Ormanlarında Yetiştirme Ortamı Faktörleri-Verimlilik İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi (yayımlanmamış), İÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Orman Ekonomisi Programı, İstanbul, 122 s.

Kurdoğlu O ve Kurdoğlu B (2002) Ormancılıkta Halkla İlişkiler ve Milli Parkların Halkla İlişkiler Sürecindeki Önemi. *II. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi*, Trabzon, 1: 212-219.

URL-1 (2005) http://www.tbmm.gov.tr/Komisyon/orman_koyluleri_araştırma/index.htm, Orman Köylülerinin Sorunlarının Araştırılarak, Orman Köylülerinin Kalkındırılması İçin Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 12 Ekim 2005.

EK AÇIKLAMALAR A
HANELERE YÖNELİK ANKET FORMU

HANELERE YÖNELİK ANKET

1- Hanedeki kişi sayısı, cinsiyetleri, yaşları ve öğrenim durumları.			
CİNSİYET	ERKEK	BAYAN	TOPLAM KİŞİ SAYISI
YAŞLAR			
ÖĞRENİM DURUMLARI			
2- Geçim kaynakları ve geçiminizdeki oranları.(%)			
Tarım:	Ormancılık:	Hayvancılık:	Ticaret: Diğer:
3- Ev halkından kaç kişi çalışır ve hangi işi yapar?			
4- Geçiminiz için aylık masrafınız ne kadar?			
5- Konutun yapısı			
6- Beyaz eşya miktarı			
7- Sahip olunan arazi miktarı		Tapulu :	Tapusuz :
8- Hayvan varlığı ve çeşidi (40 Yıl)		Büyükbaş :	Küçükbaş :
9- Köy meralarını yeterli buluyor musunuz?		Evet : ☐	Hayır : ☐
10- Isınmada ve pişirmede ne kullanıyorsunuz?			
11- Yıllık odun ihtiyacınız ne kadar?			
12- Herhangi bir sağlık güvenceniz var mı?			
13- Odun olarak hangi ağaç türlerini tercih ediyorsunuz?		1-	2- 3- 4-
14-Orman yasasına göre suç olan eylemleri biliyor musunuz?			
Hepsini ☐	Çoğunu ☐	Bazılarını ☐	Çok azını ☐ Hiçbirini ☐
15-Orman yasasına göre haklarınızı biliyor musunuz?			
Hepsini ☐	Çoğunu ☐	Bazılarını ☐	Çok azını ☐ Hiçbirini ☐
16- Orman suçu cezalarının ağırlığını nasıl buluyorsunuz?			
Çok ağır ☐	Ağır ☐	Normal ☐	Hafif ☐ Önemsiz ☐
17- Orman koruma işini en iyi kim yapar?			
Köylü ☐	Ormancı ☐	Diğer ☐	
18- Orman sizin için neyi ifade ediyor?			
1.			
2.			
3.			
19- Suç olduğu bilinen bir iş (kaçak odun kesme gibi) sizce neden yapılıyor?			
20- Aflar cesaretlendirici bir rol oynuyor mu?			

EK AÇIKLAMALAR B
KÖY BİLGİ FORMU

KÖY BİLGİ FORMU

1. Köyün Adı :
2. Nüfusu :
3. Hane Sayısı ve Doluluk Oranı :
4. Mahalle Sayısı :
5. Yerleşim Şekli ;
- Toplu Az Dağınık Dağınık
6. Köyün Yüksekliği :
7. Köyün Konumu (düz alan, vadi, sırt, yamaç) :
8. Köyün Ormanla İlişkisi :
- 1 km' den yakın fakat bitişik değil
 - En az bir yönden ormana bitişik
 - Dört yandan ormanla çevrili
9. Köy Hangi Orman Yasası Kapsamında? :
10. Köyün En Yakın Devlet Ormanına Uzaklığı :
11. Köydeki Toplam Konut Sayısı ve Şekli :
- Konut Sayısı: Konut Şekli:
12. Köyün Yıllara Göre Nüfusu;

CİNSİYET	1980	1985	1990	1997	2000	2007
Erkek						
Kadın						
TOPLAM						

13. Köy Halkının Toprak Durumu (hane başı sahip olunan ortalama toprak miktarı) :
14. Geçimini Sağlamak İçin Gerek Duyduğu Toprak Kaç Dekar? :
15. Köydeki Traktör Sayısı :
16. Öküz Sayısı :
17. Köydeki Toplam Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Sayısı (30- 40 Yıl) :
- Büyükbaş: Küçükbaş:
18. Köyden Pazara Ürün Götürüp Satan Hane Sayısı :

- 19.Köyde Orman İşçiliği Yapan Kişi Sayısı :
- 20.Köydeki Ticarethane Çeşidi ve Sayısı :
- 21.Köyün Bağlı Olduğu Merkeze Olan Uzaklığı :
- 22.Köydeki Motorlu Taşıtlı Sayısı ve Çeşidi :
- 23.İçme Suyu ve Elektrik Durumu :
- 24.Köyde Sağlık Ocağı Var Mı? :
- 25.Okul, Öğretmen ve Öğrenci Durumu :
- 26.Köy Göç Veriyor Mu? Neden? :
- 27.Köy Halkının Öğrenim Durumu (ilkokul, ortaokul, lise, üniversite) :
- 28.Okuma Yazma Bilmeyen Kişi Sayısı :
- 29.İşletme Şefi Köye Ayda Kaç Kere Gelir? :
- 30.Koruma Memurları Köye Ayda Kaç kere Gelir? :
- 31.Köylü Isınma ve Pişirme İçin Ne Kullanır? (tüp, odun, kömür) :
- 32.Köyde Kooperatif Varsa Etkinlik Konusu ve Üye Sayısı :
- 33.Tarım Alanlarının Ortalama Eğimi :
- 34.Köyde Kadastro Çalışması Yapıldı Mı? Yapıldıysa Kaç Yılında? :
- 35.Ekilen Alan Miktarında Son 40 Yılda Yaşanan Değişim :

EK AÇIKLAMALAR C
ANALİZLERDE KULLANILAN DEĞİŞKENLER

Tablo C.1 Analizlerde kullanılan değişkenler.

Değişkenler	Açıklama
Erkek	Hanedeki erkek bireylerin sayısı
Kadın	Hanedeki kadın bireylerin sayısı
15 Yaş Altı	Hanedeki 15 yaşın altındaki çocukların sayısı
Öğrenim	Kişinin mezuniyet derecesi
Ana Gelir	Kişinin ana geçim kaynakları
Yan Gelir	Kişinin yan gelir kaynakları
Aylık Masraf	Hanelerin geçimlerini sağlaması için yaptıkları aylık masraf (TL)
Konut Türü	Hanelerin yapısı (ahşap, beton v.s.)
Tapulu	Hanelerin sahip olduğu tapulu arazi miktarı (dönüm)
Tapusuz	Hanelerin sahip olduğu tapusuz arazi miktarı (dönüm)
Büyükbaş	Hanelerin sahip olduğu büyükbaş hayvan sayısı
Küçükbaş	Hanelerin sahip olduğu küçükbaş hayvan sayısı
Meralar	Köy meralarının hayvancılık için yeterli olup olmaması
Isınma	Isınma ve pişirmede kullanılan araç ve kaynaklar
Odun Miktarı	Hanelerin ihtiyaç duyduğu yıllık odun miktarı (ster)
Sosyal Güvence	Hanelerin sosyal güvence durumları (SSK, ES gibi)
Odun Türü	Isınma ve pişirmede kullanılan odun temini için tercih edilen ağaç türü
Suç Bilinci	Hanelerin orman suçlarına yönelik bilgileri
Haklar	Hanelerin yasalarca kendilerine verilen haklara yönelik bilgileri
Cezalar	Hanelerin orman suçlarına verilen cezalara bakış açıları
Orman Koruma	Hanelere göre ormanları koruyan kurum ya da kişiler
Orman İfade	Haneler için ormanın anlam ve önemi
Toplam Ev	Köydeki toplam hane sayısı
Dolu Ev	Köydeki toplam dolu hane sayısı
Mahalle	Köyün mahalle sayısı
Yükselti	Köyün denizden olan yüksekliği (m)
Konum	Köyün bulunduğu yer (sırt, dere, yamaç gibi)
İlişki	Köyün orman ile olan ilişkisi (ormana bitişik, orman içi gibi)
Ormana Mesafe	Köyün en yakın devlet ormanına uzaklığı (m)
Nüfus_80	Köyün 1980 yılı nüfusu
Nüfus_85	Köyün 1985 yılı nüfusu
Nüfus_90	Köyün 1990 yılı nüfusu
Nüfus_20	Köyün 2000 yılı nüfusu
Nüfus_07	Köyün 2007 yılı nüfusu
Nüfus_08	Köyün 2008 yılı nüfusu
Toprak_1	Köylülerin hane başı sahip olduğu ortalama toprak miktarı (dönüm)
Toprak_2	Köylülerin geçimini sağlamak için gerek duyduğu toprak miktarı (dönüm)
Satıcı	Köyden pazara yetiştirdiği ve ürettiği ürünleri satan hane sayısı
Orman İşçisi	Köyde orman işçiliği yapan kişi sayısı (kesim, bakım, dikim gibi)

Tablo C.1 (devam ediyor).

Değişkenler	Açıklama
İlce_Km	Köyün ilçe merkezine olan uzaklığı (km)
Taksi	Köydeki toplam taksi miktarı
Traktör	Köydeki toplam traktör miktarı
Göç	Köyün göç verip vermediği
Göç Sebep	Köyün göç verme sebepleri
Şef	İşletme şefinin aylık köye geliş sayısı (gün/ay)
Ormancı	Orman muhafaza memurlarının aylık köye geliş sayısı (gün/ay)
Kooperatif Üye	Köyde kooperatif varsa bu kooperatifin üye sayısı
Eğim	Köy tarlalarının ortalama eğimi (%)

ÖZGEÇMİŞ

Şükrü UZUN, 1983 yılında Trabzon'un Araklı ilçesinde doğdu, ilk ve orta öğrenimini Araklı'da tamamladı. Araklı Lisesi'nin Fen Bilimleri Bölümü'nden 2001 yılında mezun oldu. 2003 yılında Z.K.Ü. Bartın Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü'nde lisans eğitimine başladı. Bölümden 2007 yılında başarıyla mezun oldu. Aynı yıl Orman Amenajmanı Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimine başladı.

ADRES BİLGİLERİ

Adres : Merkez Mahallesi
5 No.lu Büklüm Sokak
No: 1 Kat: 3
61700 Araklı- TRABZON

Tel : (462) 733 2180

Cep Tel : (544) 761 6923

E- posta : lazrail-orm@hotmail.com